

PUUMALAN SEURAKUNTA

TALOUSARVIO 2019

ja

TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA

vuosille 2020- 2021

Kirkkoneuvosto 07.11.2018 § 52

Kirkkovaltuusto 21.11.2018 § 12

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
KÄYTTÖTALOUSOSA	9
YLEISHALLINTO	10
SEURAKUNTATYÖ	15
HAUTAUSTOIMI	27
KIINTEISTÖTOIMI	31
TUOSLASKELMAOSA	35
INVESTOINTIOSA	36
RAHOITUSOSA	37
Talousarvion raporttiosa	38
1. Talousarvioraportti, ulkoiset menot	39
2. Talousarvioraportti pääluokittain, ulkoiset menot	41
3. Talousarvioraportti pääluokittain, sisäiset ja ulkoiset menot	45
4. Talousarvioraportti tulosityksiköittäin ulkoiset menot	49
Liitteet:	61
Henkilöstön kehittämissuunnitelma	
Talousarvion palkkaliite	

JOHDANTO

Kirkkovaltuusto on määritellyt seurakuntamme perustehtäväksi avata Raamatun sanomaa ja antaa mahdollisuus Jumalan läsnäolon kokemiseen elämänkaaren eri vaiheissa yksilönä ja yhteisönä. Perustehtävästä johdettu visio seuraaville vuosille ohjaa suunnittelua tulevana toimintasuunnitelmavuosina:

Puumalan seurakunta on elävä hengellinen yhteisö, johon halutaan kuulua ja jonka toimintaan on helppo tulla mukaan. Paikalliset vapaaehtois- ja seurakunnan työntekijät tarjoavat monipuolista ja laadukasta seurakuntatoimintaa kaikille halukkaille. Vapaa-ajan asukkaat rikastuttavat seurakuntaelämää. Tilat ja henkilöstö on sopeutettu toiminnan mukaiseksi ja taloudellisesti kestäväksi. Uudet valtuutetut laativat alkuvuodesta oman strategiansa seuraavaksi neljäksi vuodeksi suunnittelun ja toiminnan raamiksi.

Seurakunnan kaste- ja lähetyskäsky kehottaa viemään evankeliumia eteenpäin. Kirkko on aina ollut viestinviejä. Aiemmin saarnatuoli ja kirkonmäki oli Puumalankin tärkein tiedotusväline, joissa viestittiin kylän tapahtumista. Nykyisin viestintävälineet ovat digitalisoituneet. Kommunikointi tapahtuu entistä enemmän erilaisten laitteiden välityksellä kuin kasvoista kasvoihin. Seurakunnan on huolehdittava siitä, että asiakkaita kohdataan myös kasvotusten. Toisaalta toiminnasta on tiedotettava monien eri välineiden kautta. Tiedotus palvelee silloinkin, kun viestin vastaanottaja ei lähde tilaisuuteen. Tiedotusta tehdään myös sen vuoksi, että seurakuntalaiset ovat selvillä siitä, mihin heidän kirkollisverojaan käytetään Puumalassa. Uudet nettisivut ja Katrina kalenteriohjelma toimivat yhteen ja erilaisten viestimien kanssa ja niistä on entistä helpompaa siirtää päivityksiä myös sosiaaliseen mediaan.

Seurakunnan olemukseen kuuluu olennaisesti toiminnan suuntautuminen ulospäin kotimaassa ja ulkomailla lähetystyön, yhteisvastuukeräyksen ja diakonian kautta. Maailman epävakaisuuden keskellä ei tule vähentää kehitysapu- ja lähetystyön määrärahoja, jotka kohdistetaan kriisialueille. Kristitylle kaikki Jumalan luomat ovat sisaria ja veljiämme, joista kannetaan yhdessä vastuuta. Lähetyskasvatusta on tehtävä erityisesti nuorten ja työikäisten keskuudessa. Kinkeriaiheeksi on valittu lähetys ja lähetyspiirit kantavat myös vastuuta kinkereiden toteuttamisessa.

Itsenäiselle seurakunnalle on asetettu kirkkolaisissa ja kirkkojärjestyksessä monia lakisääteisiä tehtäviä, jotka sen on kaikissa tapauksissa hoidettava. Keskeisimpänä näistä ovat säännölliset jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja juhlapyhinä klo 10:00, rippikoulu ja muu kasteopetus, hautaustoimi, kirkolliset toimitukset, kirkonkirjojen pito ja historiallisesti arvokkaiden rakennusten hoitaminen. Lisäksi seurakunnille on uskottu väestökirjanpito, hautaustoimi ja historiallisesti merkittävien rakennusten vaaliminen. Tällaista erityistä vastuuta tuo seurakunnalle vuonna 1832 valmistunut hirsikirkko ja sitä vanhempi kellotapuli. Kirkon katto kaipaa pikaisesti maalausta. Lisäksi seurakunnan virkamiestoiminta ja hallinto on hoidettava demokraattisesti sekä julkisoikeudelliselle yhteisölle annettujen normien mukaisesti.

Uuden valtuuston järjestäytyminen ja valtuutettujen koulutus sekä sitouttaminen tehtäväänsä tulevat olemaan alkuvuoden haaste. Tärkeätä on vahvistaa luottamusta ja selkeyttää työnjakoa toiminnallisen ja luottamusjohdon kesken luomalla sopivia toimintamalleja yhteiselle päätöksenteolle. Seurakunnan kasvot tulevat näkymään entistä enemmän aktiivisten vapaaehtoisten kautta. Haluamme tukea heitä löytämään omat lahjansa virren 428 sanoin:

Herran suuna, käsinä
vaellamme yhdessä,
että kaikki maailma
voisi Isään uskoa.

Yksin emme työtä tee,
toinen toista tarvitsee.
Tuomme vaihtopöydälle
lahjamme ja puuttemme.

Diakoniapiirihenkilöt tekevät syntymäpäiväkäyntejä ja lähetyspiirit kokoontuvat vapaaehtoisten johdolla, kirkkoväärtit kokoavat avustajat jumalanpalveluksiin ja vapaaehtoiset vastaavat myös aamupala- ja ystäväpirttiminnasta. Vapaaehtoinen tarvitsee koko ajan työntekijän valmennusta, tukea ja koordinoitua jaksakseen tehtävässään. Palkatonta talkootyötä tekeviä on myös muistettava kiittää ja kannustaa mm. yhteisillä kokoontumisilla ja retkillä. Yhteinen messu ja syntymäpäiväjuhla järjestetään kertomusvuonna 70-, 75- ja 80 -vuotta täyttävälle.

Suunnitelmavuoden keskuksiksi nostetaan edellisen vuoden tapaan ”kymppimessu” ja sen ympärillä tapahtuva vapaaehtoistyö kirkkoväärtien ryhmien kautta. Kaikki toiminta lähteköön alttarilta. Herätysliikkeiden edustajille annetaan mahdollisuus saarnata nimikkomessuissa ja kertoa toiminnastaan. Omat kirkkopyhänsä haluavat järjestää ainakin Kansanlähetys, Rauhanyhdistys, Gideon järjestö ja Parikanniemi-säätiö. Perinteisesti myös lähetysjärjestön edustaja on vierailut lähetyspyhässä.

Seurakunnan on kuitenkin pidettävä hyvää huolta siitä nousevasta polvesta ja heidän perheittensä tarpeista, jotka vielä asuvat paikkakunnalla. Puumalan kunta on saanut Unicefilta oikeuden tavoitella lapsiystävällisen kunnan statusta. Myös seurakunta haluaa toimia lapsiystävällisenä. Siihen seurakuntaa velvoittaa myös Jeesuksen kaste ja lähetyskäsky sekä tapa nostaa lapsen arvo ottamalla hänet syliin siunattavaksi. Kunta ja seurakunta järjestävät psykologi Maaret Kallion vanhemmuutta tukevan luentoillan yhdessä. Edelleen on haasteena saada nuoria ja työikäistä väestöä messuun ja seurakunnan toimintaan kokemaan rukousyhteyttä. Haluamme tukea myös seurakuntalaisten liikkumista ja myönteistä asennetta omaan kehoonsa Luojan luomuksena. Otamme toiminnassamme huomioon liikkuvan seurakunnan näkökulman ja teemme yhteistyötä siinäkin kunnan ja liikuntajärjestöjen kanssa. Erityisesti miehiä silmällä pitäen järjestetään erähenkinen tapahtuma Särkirantaan. Haluamme kuulla seurakuntalaisten tarpeita, mutta mitoittaa toiminta pienelle henkilöstölle sopivaksi. Tavoittemme on toimia palvelevana seurakuntana.

Musiikkitapahtuma Saimaan kauneimmat sävelet järjestetään pienennetyin resurssein yhteistyössä kunnan kulttuuritoimen kanssa. Kulut jaetaan siten, että seurakunta osallistuu 3500 eurolla kustannuksiin sekä huolehtii tilojen ja vahtimestareiden kustannuksista. Taiteellisen johtajan oopperalaulaja Maria Kettusen kanssa tehty sopimus kattaa vuodet 2019-2020. Konsertit tavoittavat myös sellaisia seurakuntalaisia, jotka eivät ole löytäneet yhteistä jumalanpalvelusta sekä vapaa-ajanasukkaita, jotka on sisällytetty missioomme. Tarkoitus on myös jatkaa ilmaisia päiväkonsertteja kirkossa kesäkeskiviikkoisin. Ilmaisissakin konserteissa tarjotaan mahdollisuus vapaaehtoiseen kolehtiin. Kirkko pidetään avoimena tiekirkkona kesäkuusta elokuun loppuun ja sinne pyydetään kirkon ja hautausmaan opas kolmeksi tunniksi keskiviikkoisin kuluneina kesinä saatujen hyvien kokemusten perusteella. Seurakunta järjestää vapaaehtoisten kanssa ja tukee taloudellisesti diakoniaväen matkaa ja kutsuu seurakuntaväkeä kirkkokuoron matkalle.

Seurakunnassa tulee järjestää matalan kynnyksen toimintaa, jolla vahvistetaan jäsenyyttä ja halua kuulua kirkkoon. Tutkimukset osoittavat, että seurakunnassa halutaan pysyä jäsenenä erityisesti kirkollisten toimitusten ja seurakuntien tekemän diakonian vuoksi. Puumalan seurakunnassa kirkollisiin toimituksiin valmistaudutaan huolella tapaamalla omaiset, vihkiparit ja kasteperheet ennen toimitusta ja mahdollisuuksien mukaan myös toimituksen jälkeen.

Perustehtävämme mukaisesti huolehdimme myös paikkakunnan vapaa-ajan asukkaiden hengellisistä tarpeista ja heidän kirkollisista toimituksistaan. Nämä eivät kuitenkaan korvaa seurakunnalle toimituspalkkioita, vaan kysyvät pienentyneitä työntekijäresursseja erityisesti kesällä. Toisaalta ulkopaikkakuntalaisilta on alettu periä vuokraa kirkon käytöstä toimituksissa. Kirkossa ajatellaan, että ulkoseurakuntalaiset kustantavat kulunsa maksamalla kirkollisveronsa omaan seurakuntaan. Mitään tasausjärjestelmää ei kirkossa ole käytössä. Tuhannet kesämökkiläiset virkistävät seurakuntaelämää mutta vaativat samalla seurakuntamme työntekijöiden aikaa.

Talousarvion laadintaperiaatteet

Seurakunnan varainhoitovuosi on kalenterivuosi. Kirkkovaltuuston on hyväksyttävä viimeistään edellisen vuoden loppuun mennessä seurakunnalle talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä kirkkovaltuuston on hyväksyttävä myös vähintään kolmea vuotta koskeva toiminta- ja taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään tavoitteet toiminnalle ja taloudelle sekä määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa sekä toiminta- ja talous-

suunnitelmassa määritellään seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kirkkoneuvosto vastaa talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelusta. (KJ 15:1,1-2).

Seurakunnan taloutta on hoidettava hyväksytyt talousarvion mukaan. Talousarvio sitoo hallintoelimiä, toimintayksiköitä, tehtäväalueita sekä henkilöstöä, ja se on samalla väline näiden toimijoiden valvontaan. Sitovuus tarkoittaa, että varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 15:2,1). Talousarvion sitovuus koskee myös toiminnallisia tavoitteita ja tuloarvioita.

Talousarvioon otetaan seurakunnan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat (KJ 15:3). Talousarviossa on myös osoitettava taloudellisen tuloksen muodostuminen sekä seurakunnan rahoitustarpeen kattamiskeinot. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta noudatetaan myös toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä tilinpäätöksen sisältyvissä talousarvion toteutumisvertailuissa.

Vuoden 2002 alusta lukien seurakuntia on koskenut säännös alijäämän kattamisvelvollisuudesta. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä katetaan, ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä (KJ 15:1,3).

Puumalan seurakunnan vuoden 2017 alijäämä 114.157,22 euroa on kirjattu kirkkovaltuuston päätöksen mukaisesti taseeseen edellisten vuosien yli/alijäämän tilille. Taseen ylijäämän tilillä on näiden kirjausten jälkeen 16.914,38. Talousarvio vuodelle 2019 on ylijäämäinen 3.684 euroa.

Talousarvion ja talous- ja toimintasuunnitelman rakenne

Talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Käyttötalous- ja investointiosat edustavat toiminnan ohjauksen näkökulmaa, kun taas tuloslaskelma- ja rahoitusosat edustavat kokonaistalouden näkökulmaa. Käyttötalous- ja investointiosat osoittavat, mihin seurakunta kohdistaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssinsa. Tuloslaskelma- ja rahoitusosat osoittavat, miten seurakunnan taloudellinen tulos muodostuu ja miten seurakunta toimintansa rahoittaa.

Talousarvion 2019 ja talous- ja toimintasuunnitelman 2020 – 2021 rakenne on kirkkohallituksen ohjeiden mukainen ja koostuu käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosista.

Hautainhoitorahasto on siirretty 2019 talousarviossa seurakunnan tulosityksiköksi 405 Hautainhoitosopimukset kirkkohallituksen suosituksen mukaisesti.

Kustannusten kohdentaminen

Palkkakulut on jaettu kustannuspaikoille ulkoisina menoina suoraan. Muut kustannusten kohdentamiset käsitellään sisäisinä erinä, jotka sisältävä raportti liitetään talousarvioon.

Yleinen taloudellinen tilanne

Talouden kehitys Suomessa on ollut alavireistä vuodesta 2009 alkaen, mutta kansantalouden tuotanto alkoi kasvaa vuonna 2015 ja viimeisen vuoden aikana kasvu on ollut keskimäärin 2,4 prosenttia. Valtiovarainministeriön syyskuisen ennusteen mukaan suhdannehuippu saavutettaisiin tänä vuonna, jolloin bkt kasvaisi kolme prosenttia. Tulevina vuosina kasvu ei olisi enää yhtä suurta.

Suuri osa talousennusteista on päivitetty syyskuussa. Niiden mukaan kokonaistuotannon kasvuennustetta kuluvalle vuodelle on korotettu ja se on keskimäärin lähes kolmessa prosentissa. Sen sijaan vuoden 2019 ja 2020 kasvuennustuksia on alennettu. Vuonna 2019 talous kasvaisi noin kaksi prosenttia ja vuonna 2020 noin 1,5 prosenttia.

Inflaation odotetaan olevan vuonna 2019 noin 1,5 prosenttia. Ennusteiden hajonta on melko suuri; 1,0–2,0 prosenttia. Vuonna 2020 kuluttajahinnat nousisivat vain hieman enemmän – 1,6 prosenttia. Inflaatio pysyisi lähivuosina edelleen alhaisella tasolla.

Ansioihin odotetaan kasvua. Vuonna 2019 ansiotaso kasvaisi 2,4 prosenttia ja vuonna 2020 kasvu olisi 2,7 prosenttia. Näitä ennusteita on korotettu viime keväästä.

Työttömien määrän odotetaan laskevan, eli työttömyysaste olisi 7,3 prosenttia vuonna 2019 ja 7,2 prosenttia vuonna 2020. Nämäkin ennusteet ovat muuttuneet parempaan suuntaan.

Kirkollisvero ja jäsenmäärän kehitys

Kirkollisveron määrään vaikuttavat talouden yleisen kehityksen lisäksi veroperustemuutokset, työllisyystilanne, kirkollisveroprosentin suuruus, seurakunnan jäsenten ansiotulojen määrä ja ansiotuloja saavien lukumäärä. Valtion talousarvioesityksen mukaan ansiotulojen verotukseen on tulossa joitakin pienehköjä veronkevennyksiä, joiden vaikutus verotuloihin on noin prosentin luokkaa.

Seurakuntien talousjohdon työn tukemisen projektin yhteydessä on tilattu seurakuntakohtaiset veroennusteet. Nämä toimitetaan seurakuntiin syksyn aikana hiippakunnittain järjestettyjen info- ja tiedonkeruutilaisuuksien yhteydessä. Laskelmat perustuvat kuntakohtaisiin väestö- ja ansioennusteisiin. Lisäksi laskelmissa on huomioitu jokaisen seurakuntatalouden kirkkoonkuulumisaste ja sen kehitys.

Keskimäärin vuonna 2019 kirkollisverojen odotetaan kasvavan noin neljä prosenttia. Seurakuntatalouskohtaiset erot ovat tosin erittäin suuria. Osalla seurakuntatalouksista kirkollisveron odotetaan kasvavan jopa yli viisi prosenttia, mutta osalla verokertymä vähenee vuodesta 2018.

Valtionrahoitus

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin tuli voimaan vuoden 2016 alussa, ja samalla luovuttiin seurakuntien yhteisövero-osuudesta. Lain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla 114 miljoonan euron suuruisella rahoituksella. Korvattavia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpito sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito.

Hallituksen talousarvioehdotuksessa vuodeksi 2019 evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin on varattu 114 miljoonan euron määräraha. Rahoitus maksetaan Kirkon keskusrahastolle. Rahoituslakiin on kirjattu, että valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain kuluttajahintaindeksin mukaisesti. Indeksikorotus on kuitenkin toistaiseksi jäädytetty.

Keskusrahaston saaman valtionrahoituksen jakotapaan esitetään muutosta. 114 miljoonan euron valtionrahoituksesta 105 miljoonaa euroa (nyt 107 milj.) jaetaan seurakunnille euroa/kunnan asukas jakoperusteen mukaan, seitsemän miljoonaa euroa (nyt viisi milj.) myönnetään seurakunnille avustuksina kulttuurihistoriallisten rakennusten korjaushankkeisiin ja kaksi miljoonaa euroa käytetään Kirjurin ylläpito- ja kehitystyöhön. Lopullisen päätöksen asiasta tekee kirkolliskokous marraskuussa.

Puumalan seurakunnan osuus vuonna 2019 on 42.050 euroa.

Jäsenmäärän kehitys ja verotulot

Puumalan asukasluku ja työttömyysaste vaikuttavat suoraan verotuloihin. Asukasluvun väheneminen on jatkunut, mutta tahti on onneksi hidastunut positiivisen muuttoliikkeen myötä. Seurakunnan läsnä olevan väestön määrä on vuoden 2018 lokakuun loppuun mennessä vähentynyt vuoden alusta 50 henkilöllä. Vuoden alussa seurakunnan väkiluku oli 1822 henkilöä (läsnä oleva väestö).

Kirkkolain 15 luvun 2 §:n mukaan kirkkovaltuusto vahvistaa tuloveroprosentin. Tuloveroprosentti vahvistetaan lähimpään 0,05 prosenttiyksikköön. Kirkkovaltuusto vahvisti vuoden 2019 kirkollisveroprosentiksi 1,95. Veroprosenttia korotettiin 2017 vuoden alusta.

Vuoden 2017 tilinpäätöksen mukaan verotulot ja valtionrahoitus olivat 469.068,19 euroa. Vuonna 2018 seurakunnalle on tilitetty kirkollisveroja lokakuun loppuun mennessä 385.150,67 euroa ja valtionosuutta 32.523,79 euroa, yhteensä 417.674,46 euroa. Talousarviossa 2018 on arvioitu verotuloja kertyvän yhteensä 498.435 euroa, joten verotulot näyttävät jäävän jonkin verran alle arvion.

Talousarvioon on vuodelle 2019 budjetoitu kirkollisveroa 440.000 euroa ja valtionosuutta 42.050 euroa, joten yhteensä verotuloja on budjetoitu 482.050 euroa, mikä on 3,3 prosenttia vähemmän, kuin vuoden 2018 talousarvioon varattiin.

Henkilöstö

Henkilöstöresurssit on mitoitettu tällä hetkellä minimiin eikä niistä voida enää vähentää toimintaa karsimatta. Hengellisessä työssä tehdään neljä henkilötyövuotta. Lisäksi tarvitaan kanttorin viikonloppuvapaapäivien ja loman sijaisia toimituspalkkioilla. Hautausmaiden ja kiinteistöjen hoitoon käytetään 3 henkilötyövuotta sekä hallintoon, taloustoimistoon ja kirkkoherranvirastoon 1,5 henkilötyövuotta.

Seurakunnan palveluksessa on vakituisia kokoaikaisia henkilöitä kolme: kirkkoherra, diakoni ja seurakuntametsätari. Vakituksena osa-aikaisena on seurakuntapastori (50 %), kanttori (75 %), talouspäällikkö (75 %), toimistosih-teeri (75 %), siivooja-vahtimestari (55 %) ja lastenohjaaja (75 %). Sivutoimisena suntiona/sijaisena on yksi henkilö. Kesäaikaan palkataan hautausmaan kesätyöntekijöiksi neljä henkilöä sekä kolme nuorta nurmikonleikkaajaksi.

Seurakunnassamme korostetaan joustavuutta ja työaloja ylittävää yhteistyötä. Henkilöstön hyvinvointia rakennetaan työyhteisön virkistysretkellä syksyllä ja yhteisellä joululounaalla sekä järjestämällä kehityskeskustelut vähintään kerran vuodessa. Henkilöstön työvuorojen jaossa ja toiminnan suunnittelussa ovat apuna Katrina kalenteriohjelma sekä työkokoukset noin kolmen viikon välein.

Henkilöstökulut muodostuvat palkoista, pakollisista sivukuluista ja vapaaehtoisista henkilöstökuluista. Palkkasummaan on lisätty seuraavat sivukulut: eläkevakuutusmaksu 21,4 %, sosiaali- ja vakuutusmaksut 2,3 %. Sivukulut ovat yhteensä 23,7 %. Muita henkilöstökuluja ovat muun muassa työterveydenhuollosta, matkustamiskustannuksista sekä erilaisista työkyvyn ylläpidosta ja virkistäytymisestä aiheutuvat kulut. Palkat on budjetoitu lokakuun tilanteen mukaan olettaen, että tulevana vuonna palkkakustannusten on arvioitu nousevan 1,8 %. Vuoden 2019 talousarviossa henkilöstökulut ovat 1,2 % suuremmat kuin talousarviossa vuonna 2018, nousu johtuu palkkoihin tehtävistä sopimuksenmukaisista korotuksista.

Luottamushenkilöiden kokouspalkkiot on laskettu 30 euroa/kokous, joka on sama kuin vuonna 2018.

Jotta henkilöstökustannukset saadaan pysymään jatkossakin kohtuullisina, harkitaan kussakin tapauksessa erikseen, miten kunkin työntekijän tehtävien hoito järjestetään sen jälkeen, kun hän siirtyy pois seurakunnan palveluksesta.

Sitovuustasot

Kirkkoneuvosto vastaa talousarvion toteutumisesta **kirkkovaltuustolle pääluokittain** lukuun ottamatta seuraavia avustuksia:

Musiikkitoimintaan (kp 220)	Puumalan kirkkokuorolle	2.000 EUR
Lähetystyöhön Suomen (kp 270)	Lähetysseuralle	5.600 EUR
	Suomen Ev.-lut. Kansanlähetykselle	1.000 EUR
	Suomen Piipiaseuralle	300 EUR
	Ev.lut. Lähetisyhdistys Kylväjälle	300 EUR
Diakoniatyöhön (kp 271)	Sanansaattajille	300 EUR
	Kirkon Ulkomaanapuun	3.300 EUR
	Suomen Merimieskirkolle	400 EUR

KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousosaan sisältyvät pääluokat:

HALLINTO

SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA

HAUTAUSTOIMI

KIINTEISTÖTOIMI

YLEISHALLINTO

Pääloukkaan sisältyvät tehtäväalueet:

101 HALLINTOELIMET

105 TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINTO

107 KIRKONKIRJOJEN PITO

108 KIRKKOHERRANVIRASTO JA MUU YLEISHALLINTO

Yleishallinnon talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020 - 2021:

YLEISHALLINTO	Tilinp.	Ed.budj	Budj.	TS2	TS3
	2017	2018	2019	2020	2021
TOIMINTATUOTOT	11 177,77	10 350,00	10 350	10 350	10 350
TOIMINTAKULUT	-131 273,61	-128 739,00	-123 793	-123 793	-123 793
TOIMINTAKATE	-120 096,84	-118 389,00	-113 443	-113 443	-113 443

101 HALLINTOELIMET					
KIRKOLLISET VAALIT					
Tehtävä	Toimittaa kirkon vaalijärjestyksessä säädetty vaalit.				
Kokoonpano					
Toiminta 2019	Kirkkovaltuusto toimittaa kirkkovaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalin sekä kirkkoneuvoston jäsenten vaalin.				
KIRKKOVALTUUSTO					
Tehtävä	Käyttää seurakunnan päätösvaltaa kirkkolain 9 luvun 1 §:n mukaisesti.				
Kokoonpano	15 seurakuntavaaleissa vuonna 2018 valittua jäsentä.				
Tavoitteet 2019	Kokoontua suunnitelman mukaisesti ja tehdä päätökset kirkkoneuvoston esittämistä asioista. Vaalia avointa tiedotusta.				
Toiminta 2019	Järjestetään luottamushenkilökoulutusta tarpeen mukaan. Pidetään vähintään kolme kokousta, joissa mahdollisten määrälakauppojen lisäksi käsitellään seuraavat asiat: 1. Tilinpäätöksen käsittely toukokuussa. 2. Veroprosentin vahvistaminen marraskuussa. 3. Talousarvion vahvistaminen marras-joulukuussa.				
Painopisteet 2020 – 2021	Seurataan huolella, miten perustehtävä toteutuu pienentynein resurssein ja vakauteen taloutta pitkällä tähtäimellä.				
KIRKKONEUVOSTO					
Tehtävä	1. Johtaa yleisesti seurakunnan toimintaa, edistää sen hengellistä elämää ja muutoinkin toimia seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi, 2. muut kirkkolain 10 luvun 1 §:ssä ja 3. kirkkoneuvoston ohjesäännössä määrätyt tehtävät.				
Kokoonpano	Kirkkoherra ja kuusi kirkkovaltuuston valitsemaa jäsentä.				
Tavoitteet 2019	Kokoontua suunnitelman mukaisesti ja tehdä tarvittavat päätökset kirkkoherran ja taluspäällikön esittelemistä asioista. Talouden tasapainottamisesta kirkkovaltuusto teki päätökset vuoden 2016 alkupuolella. Tavoitteena on, että seurakunnan talous on tasapainossa ja toimintaa järjestetään resurssien ja suunnitelmien mukaan.				
Toiminta 2019	Kirkkoneuvosto kokoontuu noin kerran kahdessa kuukaudessa. Kirkkoneuvoston puheenjohtajana toimii kirkkoherra tai neuvoston varapuheenjohtaja. Sihteerinä toimii taluspäällikkö. Asiat käsitellään esityslistan päätösehdotusten perusteella. Esittelijöinä toimivat kirkkoherra tai taluspäällikkö asiasta riippuen. Pöytäkirjat ovat nähtävillä seurakunnan internet sivuilla. Perustetaan ainakin jumalanpalveluselämän, lapsi-, perhe- ja nuorisotyön työryhmät sekä diakoniatyön työryhmä. Työryhmille tehdään ohjesäännöt, joissa määritellään tehtävät. Ohjesäännössä määritellään, mikä työryhmä huolehtii erityisesti nuorten aikuisten ja työikäisten tarpeista ja osallistamisesta.				
TILINTARKASTUS JA VALVONTA					
Tehtävä	Hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen sekä kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastus.				
Kokoonpano	Kirkkovaltuuston valitsema ammattitilintarkastaja.				
Tavoitteet 2019	Tehdä suunnitellut tarkastukset.				
Toiminta 2019	Valtuusto valitsee tilintarkastajan valtuustokaudeksi.				
Painopisteet 2020 – 2021	Tilintarkastus toimitetaan keväällä ja välitilintarkastus syksyllä.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-14 871,49	-21 179	-17 549	-17,1
	Kate	-14 871,49	-21 179	-17 549	-17,1

105 TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINTO					
Sisältö	Tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja seurakunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille, jotta nämä voivat omalta osaltaan toteuttaa seurakunnan perustehtävää.				
Resurssit	<ol style="list-style-type: none"> 1. 50 % talouspäällikön, 5 % kirkkoherran ja 5 % toimistosihteerin työajasta. 2. Taloustoimisto seurakunnan toimistosiivessä. 3. Kirkon palvelukeskus ja sen tarjoamat ohjelmistot 4. Status-ohjelmisto, jolla hoidetaan hautakirjanpito ja hautainhoitolaskutus. 5. Katrina-varauskirjaohjelmisto. 6. MS-office toimisto-ohjelmisto ja muut tarvittavat ohjelmistot. 7. Kirjuri-ohjelmisto 8. Kirkkohallituksen Salkku-ohjelmat ja Basis-kiinteistötietojärjestelmä 				
Tavoitteet 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehdä talous- ja henkilöstöhallintoon kuuluvat tehtävät hyvin ja ajallaan. 2. Huolehtia henkilöstön kehittämisestä ja hyvinvoinnista. 3. Esimiehet käyvät kehittämiskeskusteluja alaisten kanssa vähintään kerran vuodessa. 4. Huolehtia henkilökunnan jaksamisesta ja työhyvinvoinnista erityisesti talouden tasapainottamistilanteessa. 5. Lakisääteisen henkilökohtaisen palkanlisän käyttöön ottoon liittyvät toimenpiteet. 				
Toiminta 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taloustoimisto avoinna maanantaina ja keskiviikkona klo 10 - 13. 2. Kirjanpito ja reskontrat pidetään ajan tasalla. 3. Palkat lasketaan sopimusten mukaisesti. 4. Erilaiset tilitykset, tilastot ja raportointi tehdään ajallaan. 5. ATK-järjestelmät pidetään ajan tasalla, tehdään ohjelmistojen ja laitteistojen päivitykset IT-alueen asiantuntijoiden avulla. 6. Ylläpidetään ammattitaitoa ammattikirjallisuutta ja -lehtiä lukemalla ja osallistumalla tilaisuuksiin, joissa on tietoa tarjolla. 7. Rovastikunnan talouspäälliköiden kanssa tehdään yhteistyötä, yhteiset palaverit 8. IT-alueen toiminnassa ja kehittämisessä ollaan mukana. 9. KIPA:n tarjoamien palvelujen ja järjestelmien käytön tehostaminen 10. Järjestetään virkistykseen- ja tiimin rakentamiseen liittyvä retki. 				
Painopisteet 2020 – 2021	Talous- ja henkilöstöhallinnon kehittäminen ja uusien menetelmien käyttöönotto				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	3 957,91	3 050	3 050	0,0
	Kulut	-53 379,53	-56 663	-57 012	0,6
	Kate	-49 421,62	-53 613	-53 962	0,0

107 KIRKONKIRJOJEN PITO	
Sisältö	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seurakunnan jäsenluettelon ajan tasalla pitäminen Kirjurissa. 2. Väestökirjanpidon tehtävät: avioliiton esteiden tutkinta, lapsen nimen ja vihk tiedon kirjaaminen, lapsen tietojen ilmoittaminen – lomakkeen lähettäminen. 3. Jäsentietojen ylläpito: kasteen, rippikoulun, konfirmaation, avioliiton kirkollisen siunaamisen, kirkkoon liittymisen ja kirkosta eroamisen kirjaaminen, kuolintiedon tarkastaminen, lisättyjen kummien kirjaaminen Kirjuriin 4. Kirjurin tietokannassa olevien jäsentietojen tarkastaminen ja virheellisten tietojen korjaaminen oman seurakunnan jäsenen osalta, käyttäen apuna VTJ-

	<p>kyselyä.</p> <ol style="list-style-type: none"> Vtj:n muutosliikenteen tarkastaminen. Kotikunnattoman kotikuntatiedon seuranta. Todistusten antaminen kirkonkirjoista: Elää-virkatodistukset tulostetaan suoraan Kirjurista, muut virkatodistukset ja sukuselvitykset erilaisiin käyttötarkoituksiin tehdään erilliselle Word-pohjalle, johon tiedot haetaan Kirjuriin digitoituista vanhoista kirkonkirjoista, perhelehdistä ja Kirjurista. Todistukset lääketieteelliseen, historialliseen ja yhteiskunnalliseen tutkimukseen sekä sukututkimukseen Kirjuriin digitoituista vanhoista kirkonkirjoista, perhelehdistä ja Kirjurista. Otteet kastekirjoista. Rekisteritietojen tarkastamispyyntöihin vastaaminen Kirkonkirjojen pidon arkistotehtävät. 																				
Toiminta-ajatus	Toteuttaa itsenäiselle seurakunnalle määrätty tehtävä kirkonkirjojen pidossa. Tarjota seurakuntalaisille ja muille asiakkaille suunnattu hyvin toimiva ajantasainen ja asiantunteva palvelu paikallisesti, lähellä asiakkaita.																				
Resurssit	<ol style="list-style-type: none"> 50 % toimistosihteerin työajasta Kirjuri –ohjelma Status-ohjelma 																				
Tavoitteet 2019	Itsenäiselle seurakunnalle kuuluvien väestökirjanpidon huolellinen hoitaminen. Valmistautuminen aluerekisteriin liittymiseen.																				
Toiminta 2019	<ol style="list-style-type: none"> Pidetään jäsenrekisteri ja kirkonkirjat ajan tasalla Hoidetaan asiakaspalvelu Virkatodistusten ja sukuselvitysten laatiminen, tilausten vastaanotto sekä laskutus Sukututkimukset, todistukset lääketieteelliseen, historialliseen ja yhteiskunnalliseen tutkimukseen Avioliiton esteiden tutkinta Kirjuri-koulutuksiin osallistuminen. Toimistos sihteeri osallistuu aluerekisterin toteutumista valmistelevaan projektiryhmään. 																				
Painopisteet 2020 -2021	Seurakunnan jäsentietojärjestelmä Kirjurin, käyttö ja laajemman käytön valmistelu.																				
Talousarvio 2019	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Tilinp. 2017</th> <th>Ta 2018</th> <th>Ta 2019</th> <th>Muutos %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tuotot</td> <td>5 176,00</td> <td>5 000</td> <td>5 000</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>Kulut</td> <td>-21 296,54</td> <td>-17 227</td> <td>-17 244</td> <td>0,1</td> </tr> <tr> <td>Kate</td> <td>-16 120,54</td> <td>-12 227</td> <td>-12 244</td> <td>0,1</td> </tr> </tbody> </table>		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %	Tuotot	5 176,00	5 000	5 000	0,0	Kulut	-21 296,54	-17 227	-17 244	0,1	Kate	-16 120,54	-12 227	-12 244	0,1
	Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %																	
Tuotot	5 176,00	5 000	5 000	0,0																	
Kulut	-21 296,54	-17 227	-17 244	0,1																	
Kate	-16 120,54	-12 227	-12 244	0,1																	

108 KIRKKOHERRANVIRASTO JA MUU YLEISHALLINTO	
Sisältö	<p>Tilanteen mukainen asiakaspalvelu toimituksista ja tilaisuuksista sovittaessa.</p> <ol style="list-style-type: none"> Toimituspyyntöjen (kaste, vihkiminen, hautaus) vastaanottaminen Tila- ja henkilöresurssien varaaminen (jumalanpalvelukset, toimitukset ja muut) Seurakunnan toimintaan liittyvien ilmoittautumisten vastaanottaminen Pienriestalupien kirjoitus ja lupamaksujen vastaanotto Adressien, kirjojen, levyjen, korttien yms. myynti

	6. Katrina-varausjärjestelmän ajan tasalla pitäminen ja siitä nousevat tiedotus-tehtävät 7. Päätearkistosta huolehtiminen.																				
Toiminta-ajatus	Huolehtia itsenäiselle seurakunnalle annetuista tehtävistä ja toimia seurakunnallisen toiminnan keskuksena. Tarjota asiakkaille laadukkaasti, asiantuntevasti ja ajantasaisesti sekä joustavasti heidän tarvitsemansa palvelut, jotka liittyvät kirkollisten toimitusten varaamiseen ja muihin seurakunnan tarjoamiin palveluihin paikallisesti, lähellä asiakasta. Palvelu toteutuu viestimien välityksellä ja kasvotusten																				
Resurssit	1. 20 % toimistosihteerin, 5 % kirkkoherran ja 15 % talouspäällikön työajasta 2. Kirkkoherranvirasto seurakuntakodin toimistosiiressä 3. Katrina –varauskirjaohjelma 4. Kirjuri -ohjelma																				
Tavoitteet 2019	1. Asiakaspalvelu ja muiden tehtävien hoito ajallaan, laadukkaasti ja joustavasti lähipalveluna. 2. Seurakunnan arkistoinnista huolehtiminen vuonna 2015 hyväksytyin arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti. 3. Sopeutetaan tiedotus- ja seurakuntatoiminnan järjestelyt uusia resursseja vastaaviksi.																				
Toiminta 2019	1. Virasto avoinna maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 10-13, tarvittaessa myös muuna erikseen asiakkaan kanssa sovittuna aikana. 2. Katrina –varauskirjan ylläpito																				
Painopisteet 2020 - 2021	Hyvä ja sujuva asiakaspalvelu lähellä seurakuntalaista.																				
Talousarvio 2019	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Tilinp. 2017</th> <th>Ta 2018</th> <th>Ta 2019</th> <th>Muutos %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tuotot</td> <td>2 043,86</td> <td>2 300,00</td> <td>2 300,00</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>Kulut</td> <td>-41 473,46</td> <td>-33 670,00</td> <td>-31 988,00</td> <td>-5,0</td> </tr> <tr> <td>Kate</td> <td>-39 429,60</td> <td>-31 370,00</td> <td>-29 688,00</td> <td>-5,4</td> </tr> </tbody> </table>		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %	Tuotot	2 043,86	2 300,00	2 300,00	0,0	Kulut	-41 473,46	-33 670,00	-31 988,00	-5,0	Kate	-39 429,60	-31 370,00	-29 688,00	-5,4
	Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %																	
Tuotot	2 043,86	2 300,00	2 300,00	0,0																	
Kulut	-41 473,46	-33 670,00	-31 988,00	-5,0																	
Kate	-39 429,60	-31 370,00	-29 688,00	-5,4																	

SEURAKUNTATYÖ

Pääluokkaan sisältyvät kustannuspaikat

- 201 JUMALANPALVELUSELÄMÄ
- 202 HAUTAAN SIUNAAMINEN
- 203 MUUT KIRKOLLISET TOIMITUKSET
- 204 AIKUISTYÖ
- 205 MUU YLEINEN SEURAKUNTATYÖ
- 210 TIEDOTUSTOIMINTA
- 220 MUSIIKKITOIMINTA
- 231 LAPSI JA PERHETYÖ
- 233 VARHAISNUORISOTYÖ
- 235 RIPPIKOULUTYÖ
- 236 NUORISOTYÖ
- 241 DIAKONIA
- 250 SIELUNHOITO
- 260 LÄHETYSTYÖ
- 270 KANSAINVÄLINEN DIAKONIA
- 290 MUU SEURAKUNTATYÖ

Seurakuntatyön toiminta-ajatus:

Puumalan seurakunnan tehtävänä on avata Raamatun sanomaa ja antaa mahdollisuus Jumalan läsnäolon kokemiseen elämänkaaren eri vaiheissa yksilönä ja yhteisönä.

Seurakuntatyön talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020 - 2021:

SEURAKUNTATYÖ	Tilinp.	Ed.budj	Budj.	TS2	TS3
	2017	2018	2019	2020	2021
TOIMINTATUOTOT	27 706,33	32 150,00	30 470	30 470	30 470
TOIMINTAKULUT	-352 471,26	-369 433,00	-373 801	-373 801	-373 801
TOIMINTAKATE	-324 764,93	-337 283,00	-343 331	-343 331	-343 331

201 JUMALANPALVELUSELÄMÄ					
Sisältö	1. Sunnuntain ja kirkollisten juhlapyhien pääjumalanpalvelukset. 2. Muut jumalanpalvelukset.				
Resurssit	1. 20 % kirkkoherran, 20 % seurakuntapastorin, 20 % kanttorin ja 10 % diakonin työajasta. 2. Vapaaehtoiset: kuorot, musiikkiryhmät sekä yksittäiset laulajat ja soittajat; kirkkoväärtit, ehtoollisavustajat, tekstinlukijat sekä muut jumalanpalvelusavustajat. 3. Toimitiloina kirkko, seurakuntakoti ja Lamminniemen kappeli, kylillä maakirkot.				
Tavoitteet 2019	1. Vahvistaa seurakuntalaisten rukouselämää ja tarjota Jumalan sanaa ymmärrettävässä muodossa kaiken ikäisille. Koulutetaan edelleen vapaaehtoisia laatimaan ja lukemaan esirukouksia. 2. Seurakuntalaiset saavat kokea ehtoollisessa anteeksiantamusta, yhteyttä ja kiitollisuutta sekä muistaa Jeesuksen elämää. 3. Lisätä ja vahvistaa seurakuntalaisten, erityisesti jumalanpalvelusavustajien osallistumista jumalanpalveluksen toteutuksessa. Vakiinnutetaan kirkkoväärtijärjestelmä, jossa vapaaehtoiset kokoavat itse messun avustajaryhmän ja voivat näin kokea Puumalan jumalanpalvelukset entistä enemmän ominaan ja haluavat kutsua sinne uusia ihmisiä. 4. Vahvistetaan yhteisöllisyyttä jumalanpalvelusten toteutuksessa, kahtamoisilla ja kirkkokahveilla. 5. Järjestetään ehtoollishetkiä vanhusten hoitopaikoissa. 6. Innostetaan paikkakunnan kuoroja sekä yksittäisiä laulajia ja soittajia mukaan jumalanpalveluksiin				
Toiminta 2019	1. Kirkossa toimitetaan yleensä messu ja noin kerran kuukaudessa sanajumalanpalvelus, loppiaisestä Marianpäivään seurakuntasalissa. Lamminniemen kappelissa toimitetaan messu tai sanajumalanpalvelus vähintään kolme kertaa vuodessa. 2. Muita jumalanpalveluksia pidetään mm. hiljaisella viikolla, koulujen alkaessa ja päättyessä sekä ns. maakirkkoja eri puolilla pitäjää sen mukaan kuin niistä erikseen sovitaan. Lisäksi kylät voivat järjestää nimikkokirkkopyhän. 3. Järjestetään jumalanpalvelusavustajille tapaamisia ja väärteille koulutusta osallistumalla Jaetut eväät koulutustapahtumaan Helsingissä. 4. Lauluyhtye His Voice harjoittelee toimintakauden aikana noin kerran viikossa ja esiintyy jumalanpalveluksissa kerran kuukaudessa kanttorin vapaapäivinä gospel henkisessä messussa.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-42 219,48	-42 303	-43 672	3,2
	Kate	-42 219,48	-42 303	-43 672	3,2

202 HAUTAAN SIUNAAMINEN	
Sisältö	Siunaus- ja muistotilaisuudet etukäteisvalmisteluineen.
Resurssit	1. 20 % kirkkoherran, 15 % seurakuntapastorin ja 10 % kanttorin työajasta. 2. Toimitilat: kirkko ja Lamminniemen kappeli, osa siunauksista haudalla.
Tavoitteet 2019	1. Läheisensä menettäneet kokevat aidosta läsnäolosta ja evankeliumista kumpuaavaa lohdutusta. Omaisia tuetaan heidän surussaan. 2. Kuoleman koskettaessa nähdään elämän merkitys, kuullaan Jumalan kutsu ja tartutaan iankaikkisen elämän toivoon. 3. Otetaan vainajan omaisiin yhteyttä myös hautajaisten jälkeen.
Toiminta 2019	1. Toimituksiin valmistaudutaan keskustelemalla etukäteen omaisten kanssa. Omaisille annetaan heitä surussa tukeva kirja tai seurakunnan äänite. Ohjataan myös internet-sivujen tiedotuksiin.

	2. Hautaan siunaamiset toimitetaan sen mukaan kuin niistä sovitaan omaisten kanssa. Pappi osallistuu mahdollisuuksien mukaan pyydettyä muistotilaisuuksiin ja kanttori isompiin muistotilaisuuksiin sopimuksen mukaan.				
	3. Omaiset kutsutaan kirjeellä hautaan siunaamista seuraavana pyhäinpäivänä seurakuntaan ja tiedotetaan seurakunnan järjestämästä sururyhmästä.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Kulut	-47 523,02	-23 708	-23 495	-0,9
	Kate	-47 523,02	-23 708	-23 495	-0,9

203 MUUT KIRKOLLISET TOIMITUKSET					
Sisältö	Kasteet, avioliittoon vihkimiset ym. toimitukset etukäteisvalmisteluineen.				
Resurssit	1. 5 % kirkkoherran, 5 % seurakuntapastorin ja 5 % kanttorin työajasta. 2. Toimitilat: kirkko, seurakuntakoti, Lamminniemen kappeli, kodit ja vapaa-ajan asunnot.				
Tavoitteet 2019	1. Seurakunta on mukana toimituksiin osallistuvien uudessa elämänvaiheessa. 2. Toimituksiin osallistuvat saavat voimavaroja uuden elämänvaiheen tuomassa muutoksessa ja heidän seurakunnallinen identiteettinsä vahvistuu. Toimitusten jumalanpalvelusluonnetta vahvistetaan. 3. Rohkaistaan ihmisiä kodin siunaamisiin muuton tai remontin yhteydessä – myös vapaa-ajan asukkaita.				
Toiminta 2019	1. Kasteet, avioliittoon vihkimiset, kodin siunaamiset ja muut kirkolliset toimitukset toimitetaan sen mukaan kuin niistä sovitaan asianosaisten kanssa. Toimituksiin valmistaudutaan keskustelemalla aina etukäteen asianosaisten kanssa. 2. Oman seurakunnan vihkipareille annetaan perheraamattu ja kastekoteihin kastekynttilä, kaste- ja kummitodistukset sekä virsi- tai muu kirja. 3. Pidetään internet-sivujen tiedotus ajan tasalla. 4. Lapsityö tekee rotinakäynnin noin puolivuotiaan vauvan kotiin. 5. Peritään matkakorvauksia yli kymmenen kilometrin matkoista seurakunnan ulkopuolisilta toimituksista ja peritään kirkosta vuokraa vihkitoimituksista.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-6 605,86	-7 472	-7 283	-2,5
	Kate	-6 605,86	-7 472	-7 283	-2,5

204 AIKUISTYÖ	
Sisältö	Aikuisille tarkoitetut säännöllisesti kokoontuvat pienryhmät, retket, seurakuntamatkat, parisuhdekurssit ym.
Resurssit	1. 5 % kirkkoherran työajasta, diakoni, seurakuntapastori, kanttori ja vapaaehtoiset. 2. Kirkko, seurakuntakoti, Lamminniemen kappeli, Särkirannan kokoontumistila ja seurakuntalaisten kodit.
Tavoitteet 2019	Aktivoidaan kaikkia puumalalaisia kiinnostumaan seurakunnan elämästä matalan kynnyksen periaatteella esimerkiksi liikuntatapahtumilla. Aikuistyötä tapahtuu myös perhekerhojen kautta. Lisätään sosiaalisen median kautta yhteydenpitoa ja tiedotusta.
Toiminta 2019	1. Pienryhmätoiminta toteutuu pääosin vapaaehtoisten johdolla lähetyspiireissä. 2. Tuetaan Toivoa Naisille -piirin toimintaa vapaaehtoisen ohjaajan johdolla. 3. Kansanlähetyksen yhteydessä toimivat lähetys- ja keskustelupiiri. 4. Järjestetään hautausmaan harvointitalkoita hartaushetkineen. 5. Tiedotetaan ja pidetään Särkirannan rukouspolku siistinä. 6. Järjestetään kirkkokahveilla ohjelmaa. 7. Kirkkoherra toimii 2-3 kirkon työntekijälle työnohjaajana tuomiokapitulin pyynnöstä.

	8. Järjestetään omakustanteinen seurakuntaretki Tallinnaan kirkkokuoron kanssa yhteistyössä ja Diakoninen seurakuntaretki diakonissan johdolla				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	10 626,40	18 500	18 500	0,0
	Kulut	-15 098,25	-23 586	-22 154	-6,1
	Kate	-4 471,85	-5 086	-3 654	-28,2

205 MUUT SEURAKUNTATILAISUUDET					
Sisältö	Lähinnä messujen yhteyteen rakennetut tilaisuudet ja vapaaehtoisten hengellisen elämän tukeminen. Palvelukeskuksen hartaudet kerran kuukaudessa ja ”sokeripala” noin kerran kuukaudessa, jolloin diakoni ja papit vierailevat vuorollaan eri yksiköissä tapaamassa asukkaita kuuden tunnin ajan.				
Resurssit	<ol style="list-style-type: none"> 5 % kirkkoherran, 5 % seurakuntapastorin ja 5 % kanttorin työajasta. Vapaaehtoistoiminnassa mukana olevat seurakuntalaiset. Toimitilat: kirkko, seurakuntakoti, Lamminniemen kappeli, Särkirannan kokoon-tumistila, seurakuntalaisten kodit. 				
Tavoitteet 2019	Opettaa kristillisen uskon ydintä ja vahvistaa rukouselämää sekä luoda mahdolli-suuksia kokea yhteyttä.				
Toiminta 2019	<ol style="list-style-type: none"> Järjestetään lähetyssaiheet kinkerit kirkonkylällä tammikuussa ja lisäksi lähety-spiirien toimesta kylillä. Äitienpäiväkirkko ja juhla yhdessä Lions Club Puumalan kanssa. Järjestetään 70-, 75- ja 80-vuotiaiden kirkkopyhä ja juhla syksyllä. Kerrotaan samalla seurakunnan vapaaehtoistyöstä. Järjestetään Kansanlähetyksen, Vanhoillislestadiolaisen rauhanyhdistyksen kirk-kopyhä ja seurat sekä Gideonien kirkko kesällä sekä lähetyspiiri ja muita tapah-tumia. Kodeissa pyynnöistä pidettävät merkkipäivä-, muisto-, kesä- ym. seurat. Vapaaehtoisten diakoniapiirihenkilöiden merkkipäiväkäyntien organisointi. Muistutetaan rukoushetkistä perheen vuosipäivien yhteydessä. Järjestetään pääsiäisbrunssi I pääsiäispäivänä ja puurojuhla joulun alla. Mikkelinpäivän sukupolvimessu yhdessä diakonia- ja lapsityön kanssa. Lähetytyön kaalisoppalounas ja adventtilounas messun jälkeen. Järjestetään kesävieraitten kirkkopyhän yhteydessä kahvitilaisuus. Juurrutetaan paikallisesti kristillistä perustaa Puumalassa verkostoitumalla erilai-siin yhteisöihin. 				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	72,00	1 200	0	-100,0
	Kulut	-21 054,98	-22 220	-23 623	6,3
	Kate	-20 982,98	-21 020	-23 623	12,4

210 TIEDOTUS JA VIESTINTÄ					
Sisältö	Tiedotetaan seurakunnan toiminnasta ja tilaisuuksista seurakuntalaisille, vapaa-ajan asukkaille, lehdistölle ja sidosryhmille.				
Resurssit	5 % kirkkoherran, 10 % toimistosihteerin ja 10 % talouspäällikön työajasta. Lisäksi jokainen työntekijä vastaa oman työalansa tilaisuuksien tiedottamisesta monipuoli-sesti.				
Tavoitteet 2019	Parantaa mielikuvaa Puumalan seurakunnasta ja saada seurakunnan toimintaan mu-kaan uusia henkilöitä. Avoimuus ja julkisuus kaikessa tiedottamisessa vahvistavat demokratiaa ja halua kuulua seurakuntaan. Pidetään Lukkari internet- sekä facebook - sivut kiinnostavina ja tuotetaan ajankohtaista tietoa toiminnasta ja myös hengellistä materiaalia niihin.				
Toiminta	1. Kirkolliset ilmoitukset julkaistaan viikoittain Puumala-lehdessä. Erillisilmoi-				

2019	<p>tuksia vältetään taloudellisista syistä. Koordinoidaan tiedotusta kunnan ja eri yhteisöjen kanssa.</p> <ol style="list-style-type: none"> Toimitetaan ”Sana sinulle” kristillistä kolumnia paikallislehteen viikoittain. Tiedotetaan avoimesti seurakunnan toiminnasta ja päätöksistä. Käytetään seurakunnalle laadittuja kirje- ja mainospohjia. Toiminnasta ja hallintoelinten päätöksistä tiedotetaan tarpeen mukaan. Joulun edellä julkaistaan Puumala-lehdessä seurakuntaikkuna ja tiedotetaan vapaa-ajan asukkaille seurakunnan toiminnasta mökkiläisnumerossa touko-kuussa. Seurakuntaan muuttaneille, kastetuille, omaisensa menettäneille, kirkkoon liittyjille sekä kirkosta eronneille lähetetään tai annetaan tiedote. Kehitetään uudenlaista jumalanpalveluksista tiedottamista. 																				
Painopisteet 2020 -2021	Tiedotus on samalla toiminnasta kertomista seurakunnan jäsenille ja vahvistaa halua kuulua kirkkoon. Internet-sivujen ajankohtainen käyttö ja ajan tasalla pitäminen. Esteettiset kauniit esitteet, mainokset ja ilmoitukset lisäävät luotettavuutta ja halua osallistua toimintaan. Lisätään vuorovaikutteisuutta some-maailmassa. Huolehditaan, että työntekijöillä on siihen asianmukaiset taidot ja työvälineet.																				
Talousarvio 2019	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Tilinp. 2017</th> <th>Ta 2018</th> <th>Ta 2019</th> <th>Muutos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tuotot</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kulut</td> <td>-37 678,12</td> <td>-30 375</td> <td>-32 381</td> <td>6,6</td> </tr> <tr> <td>Kate</td> <td>-37 678,12</td> <td>-30 375</td> <td>-32 381</td> <td>6,6</td> </tr> </tbody> </table>		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos	Tuotot					Kulut	-37 678,12	-30 375	-32 381	6,6	Kate	-37 678,12	-30 375	-32 381	6,6
	Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos																	
Tuotot																					
Kulut	-37 678,12	-30 375	-32 381	6,6																	
Kate	-37 678,12	-30 375	-32 381	6,6																	

220 MUSIIKKI	
Sisältö	Jumalan sanan julistaminen ja rukouksen mahdollistaminen musiikin avulla.
Toiminta-ajatus	Ylläpitää ja edistää kirkkomusiikkitoimintaa ja luoda yhteyksiä.
Resurssit	Osa-aikaisen (75 %) kanttorin työajasta 60 % Kanttorin lomien ja vapaapäivien sijaiset, kuorolaiset ja muut musiikkiavustajat.
Tavoitteet 2019	<ol style="list-style-type: none"> Musiikkityöllä tulee olla vahva yhteys jumalanpalvelukseen. Seurakunnan tilaisuuksien musiikki syventää ihmisten uskonelämää ja rakentaa seurakuntayhteyttä. Seurakuntalaisille annetaan mahdollisuus laulaa ja soittaa sekä kokea keskinäistä yhteyttä. Erilaisten konserttien ja musiikkitilaisuuksien avulla madalletaan kirkon kynnystä jumalanpalveluksiin.
Toiminta 2019	<p>-Musiikkiryhmät:</p> <p>Puumalan kirkkokuoro on aloittanut säännöllisen toimintansa vuonna 1949, joten se juhlii tänä vuonna 70-vuotista taivaltaan. Kuoron toimintakausi on tammikuusta kesäkuuhun sekä syyskuusta joulukuuhun. Se harjoittelee pääsääntöisesti kolme kertaa kuukaudessa sekä laulaa jumalanpalveluksissa tai muissa seurakunnan järjestämissä tilaisuuksissa 1-3 kertaa kuukaudessa.</p> <p>Mariakuoro on projektikuoro. Se laulaa kanttorin johdolla seurakunnan jumalanpalveluksissa ja Toivoa naisille -piirin järjestämissä tapahtumissa kahdesta kolmeen kertaa kevät- ja syyskaudella. Harjoituksia on noin kolme kertaa ennen esiintymistilaisuuksia. Kuoro käy pitämässä musiikkituokioita mahdollisuuksien mukaan Palvelukeskuksessa ja Papinpellon kerhohuoneella vapaaehtoisen kuoron johtajan kanssa.</p> <p>Muskari toimii kanttorin ja lastenohjaajan johdolla seurakuntakodissa.</p>

	<p>-Yhteislaulutilaisuudet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yhteislaulutilaisuudet seurakuntakodissa. • Kauneimmat joululaulut kirkossa, Lamminniemen kappelissa, Viljakansaa-rella Loma-Aution pitotuvalla sekä pyynnöstä muissakin paikossa. • Kanttorin laulutuokiot Ystäväpirtin kahviossa ja Papinpellossa. <p>-Päivämusiikit kirkossa 19.6.-31.7. keskiviikkoisin klo 12-12.30.</p> <p>-Saimaan kauneimmat sävelet- festivaali kirkossa heinäkuussa yhdessä kunnan kulttuuritoimen kanssa. Kunta vastaa 2/3 kustannuksista. Seurakunta tarjoaa festivaalin käyttöön kirkkotilan vahtimestareineen. Musiikkitapahtuman taiteellisena johtajana toimii Maria Kettunen. Sopimusta on jäljellä vuoteen 2020 saakka.</p> <p>-Muita konsertteja seurakunta järjestää läpi vuoden yksin tai yhdessä kunnan kulttuuritoimen kanssa.</p> <p>-Tallinnan matka huhtikuun ensimmäisenä viikonloppuna. Samalla toteutuisi seurakuntavierailu Sakun seurakuntaan, jossa Titta Hämäläinen työskentelee Puumalan seurakunnan nimikkolähtettinä heinäkuuhun 2020 saakka. Matkalle lähtijöistä etusijalla olisivat kirkkokuoro ja Mariakuoro. Marja Ainali ja Asta Luukkonen suunnittelevat matkaa.</p> <p>-Soittimien huolto ja hankinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirkon ja seurakuntakodin piano viritetään muutaman kerran vuodessa sekä Lamminniemen kappelin piano kerran vuodessa. • Lamminniemen kappeliin ostetaan huonon akustisen pianon tilalle hyvä sähköpiano. • Hankitaan kunnollinen kannettava kinkerisoitin • Kirkon ja seurakuntakodin urut huolletaan Veikko Virtasen urkurakentamon toimesta kerran vuodessa, tarvittaessa useamminkin. 				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos
	Tuotot	5 548,05	2 500	2 500	0,0
	Kulut	-44 930,13	-49 253	-49 966	1,4
	Kate	-39 382,08	-46 753	-47 466	1,5

231 LAPSI- JA PERHETYÖ

Sisältö	Lapsi- ja perhetyö tarjoaa lapsille kasteopetusta ja tukee vanhempia lasten kristillisessä kasvatuksessa antaen koko perheelle hengellisiä eväitä sekä ohjaa ja tukee perheitä eri elämäntilanteissa. Lapsi- ja perhetyöhön sisältyvät päiväkerho, perhekerho, hartaushetket päiväkotiryhmissä, perhejumalanpalvelukset, kotikäynnit perheissä, perheillat, juhlat, tapahtumat, retket, leirit ja muu pikkulapsityö.
Resurssit	1. Osa-aikainen (75 %) lastenohjaaja, työajasta 75 % 2. Toimitilana seurakuntakodin lapsityön kerhotilat.

Tavoitteet 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lapsiystävällisyyden edistäminen seurakunnan toiminnoissa -> Lapsiystävällinen seurakunta. 2. Lasten ja perheiden innostaminen liikunnallisempaan elämäntapaan -> Liikkuva seurakunta. 3. Vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen. 4. Kiusaamisen ehkäisy: tunnetaitojen, sosiaalisten taitojen sekä yhteistyö- ja kaveritaitojen opettelu kerhoissa. 5. Matalankynnyksen kohtaamispaikan tarjoaminen. Kohtaamispaikkaan (perhekerho) kutsutaan eri alojen asiantuntijoita vierailulle perheiden toiveiden ja tarpeiden perusteella. 6. Jatketaan ja kehitetään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa; perheneuvoverkoston käyttöönotto yhdessä muiden LAPE-toimijoiden kanssa.
Toiminta 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kerhotoiminta: 3-5-vuotiaiden päiväkerho ja perhekerho. 2. Muskari: lukukausien aikana kerran viikossa keskiviikkoisin. 3. Hartaushetket: päiväkodissa, koulussa ja iltapäiväkerhossa. 4. Jumalanpalvelukset, joihin kutsutaan erityisesti perheitä: Kynttilänpäivä, äitienpäivä ja Mikkelinpäivä (sukupolvimessu). Järjestetään perhejumalanpalveluksia vuoden mittaan perheiden toiveet huomioiden. 5. Kotikäynnit: Rotinakäynti noin 6 kk:n ikäisen lapsen kotiin. 6. Tilaisuudet, tapahtumat ja retket: Psykoterapeutti Maaret Kallion luento 20.3.2019 seurakuntakodin salissa. Kerhokuvaus helmi-maaliskuussa, naisten ilta Särkirannassa 8.3.2019 (Kansainvälinen naistenpäivä). Vappukarkelot järjestetään yhteistyössä lähetyksen väen kanssa. Äitien hemmotteluilta järjestetään Särkirannassa äitienpäiväviikolla. Lapsi- ja perhetyö osallistuu äitienpäiväjuhlaan perheiden toiveiden mukaan. Perhekerhon kevätretki toukokuun lopussa Joutsenon kotieläinmetsään. Alle kouluikäisten lasten syntymäpäivät järjestetään syksyllä 2019 mahdollisesti Mikkelinpäivänä. Perheiden isät huomioidaan isille, isoisille ja lapsille suunnatuissa toiminnoissa isänpäivän aikaan. Perheiden askarteluilta järjestetään Särkirannassa joulukuussa. 7. Leiritoiminta: perheiden leiripäivä kesällä, 2-3 perheiden iltaa Särkirannassa kevät- ja syyskaudella. 8. Muu lapsi- ja perhetyö: 1 – 5 -vuotiaalle lähetetään syntymäpäiväkortit sekä alle kouluikäisten syntymäpäivillä jaetaan pienet muistamiset. Yhteistyö: Yhteistyötä tehdään kunnan, päiväkodin, neuvolan ja järjestöjen (mm. Leijonat, MLL, Martat, Maa- ja kotitalousseurat) kanssa erilaisten toimintojen, tapahtumien ja leirien tiimoilta. 9. Kokoukset ja koulutukset: Valtakunnalliset seurakuntien varhaiskasvatuksen neuvottelupäivät 26.-27.9.2019 (Vantaa), Rippikoulu osana lastenohjaajan työtä -koulutus 2.-3.5.2019 (Järvenpää).
Painopiste 2020 - 2021	Lapsiystävällisen ja liikkuvan seurakunnan kehittäminen. Lapsiystävällisessä seurakunnassa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista ollaan kiinnostuneita ja pyritään vastaamaan lapsiperheiden tarpeisiin. Vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen mielletään usein seurakunnan tehtäväksi. Kehitteillä olevalla monialaisella lastenhoitopalvelulla pystymme tarjoamaan tukea sekä vanhemmuuteen että parisuhteeseen.

Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	419,45	1 100	500	-54,5
	Kulut	-20 900,20	-28 059	-27 144	-3,3
	Kate	-20 480,75	-26 959	-26 644	-1,2

233 VARHAISNUORISOTYÖ

Sisältö	Varhaisnuorisotyö on kristillistä kasvatustoimintaa, joka suuntautuu 6-14-vuotiaisiin varhaisnuoriin. Keskeisimpinä toimintamuotoina ovat kerho-, retki- ja leiritoiminta. Yhteistyötä tehdään kunnan, koulun ja järjestöjen kanssa.
Toiminta-ajatus	Antaa varhaisnuorille turvallisen kristityn aikuisen malli ja opettaa että, rakastava Jumala ja kirkko ovat läsnä arkipäivän askareissa.
Resurssit	Osa-aikainen (75 %) lastenohjaaja, jonka työajasta kuluu n. 6h/vko (25 %) Ystävyden kerhon toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen. 0-3-luokkalaisten Ystävyden kerhossa on mukana kaksi vapaaehtoista. Tiloina seurakuntakodin lapsityön tilat (ja Rovastinkammari). Osa-aikaisen (50 %) seurakuntapastorin työajasta noin 10 %.
Tavoite 2019	Järjestetään toimintaa, joka sisältää monipuolista tekemistä ja tukee varhaisnuoren hengellistä kasvua ja sosiaalisten taitojen kehitystä. Nuoret saavat mahdollisuuden osallistua varhaisnuorisotyön suunnittelemiseen ja toteuttamiseen.
Toiminta 2019	1. Ystävyden kerho 0-3-luokkalaisille 2. Kouluun lähtevien siunaaminen elokuussa. Lapsia muistetaan kukalla ja kirjalla. 3. Ekaluokkalaisten lahjoitetaan virsikirjat ennen ensimmäistä adventtia. 4. Osallistuminen Mikkelin hiippakunnan perheretkelle Tykkimäelle. Ohjelmassa huvipuistojumalanpalvelus, konsertti sekä hauskanpitoa huvipuistolaitteissa. Retki on samalla seurakuntalaisten 10-vuotissynttärillä. 5. Varhaisnuorten leiripäiviä Särkirannassa 2-4 kpl. 6. Päiväleiri alakouluikäisille yhdessä kunnan ja 4H-yhdistyksen kanssa. 7. Aamunavaukset koululla kerran kuukaudessa. 8. Koulukirkot: joulun- ja kevät-kirkko. 9. Hartaushetket iltapäivätoiminnassa kerran kuukaudessa. 10. Päivystys minitalolla 2 krt/kk. 11. Seurakunnan välituntitoiminta kerran kuukaudessa
Painopisteet 2020 -2021	Lapsiystävällisen ja liikkuvan seurakunnan kehittäminen. Varhaisnuorten osallisuuden edistäminen.

Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot		100	700	600,0
	Kulut	-4 018,93	-10 817	-14 502	34,1
	Kate	-4 018,93	-10 717	-13 802	28,8

235 RIPPIKOULUTYÖ

Sisältö	Nuoret oppivat tuntemaan kristillistä uskoa syvemmin ja löytävät oman paikkansa kristittyinä Puumalan seurakunnan jäseninä. Kristinoppia lähestytään nuoren elämästä ja kysymyksistä käsin. Rippikoulu valmistellaan yhteistyössä rippikoululaisten ja heidän perheidensä kanssa.
Toiminta-ajatus	”Rippikoulu vahvistaa nuorten uskoa Kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä.” (Rippikoulusuunnitelma 2017).
Resurssit	Seurakuntapastorin työajasta 20 %. Muut resurssit: yhteistyö kunnan nuorisotoimen, koulun ja järjestöjen kanssa.
Tavoitteet 2019	1. Nuoren usko Kolmiyhteiseen Jumalaan ja kristityn identiteetti vahvistuvat. 2. Nuori oivaltaa seurakunnan jäsenyyden merkityksen ja tahtoo kuulua seurakuntaan. 3. Yhteistyö koko perheen kanssa vahvistuu. Rippikoulusta tulee koko perheen yhteinen asia. 4. Rippikoulutyön yhdistäminen Sulkavan seurakunnan kanssa syksystä 2019 alkaen.
Toiminta 2019	Järjestetään yksi rippikoulu, joka rippikoulusuunnitelman mukaisesti kestää vähintään puoli vuotta. Rippikoulun kokonaisuuteen kuuluvat yhteiset rippikoulupäivät

	<p>syksyn, talven ja kevään aikana sekä rippileiri kesäkuussa. Uutuutena aloitamme rippikoululaisten perheiden tapaamisen talven/kevään aikana. Seurakuntapastori tapaa kaikki perheet yksi kerrallaan hyvissä ajoin ennen leirijaksoa. Rippikoulun leirijakso järjestetään 3.-9.6.2019. Leiripaikkana Imatran seurakunnan leirikeskus Päiväranta. Konfirmaatio 16.6.2019.</p> <p>Syksyllä 2019 aloitetaan rippikoulu yhdessä Sulkavan seurakunnan kanssa. Rippikouluun kuuluu yhteisiä kokouksia sulkavalaisten kanssa sekä syksyllä 2019 että keväällä 2020. Puumalan ja Sulkavan seurakunta pitävät yhteisen rippileirin kesällä 2020. Nuoret konfirmoidaan omissa kotikirkkoissaan.</p>
Painopisteet 2020-2021	Rippikoululaisten perheiden tavoittaminen. Kristityn identiteetin vahvistuminen, kirkkoon halutaan kuulua. Rippikoulu yhteistyö Sulkavan seurakunnan kanssa.

Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos
	Tuotot	1 062,00	1 900	1 720	-9,5
	Kulut	-15 416,02	-19 513	-19 557	0,2
	Kate	-14 354,02	-17 613	-17 837	1,3

236 NUORISOTYÖ	
Sisältö	Kristillistä toimintaa yläasteikäisille nuorille. Satunnaisempaa toimintaa yli 16-vuotiaille Puumalassa viikonloppuja ja lomaa viettäville nuorille.
Toiminta-ajatus	Vahvistaa nuoren identiteettiä kristittyinä. Nuori kokee seurakunnan itselleen tärkeäksi toimintaympäristöksi, jossa hänet kohdataan ja hyväksytään sellaisena kuin hän on. Nuorella on tilaa toteuttaa itseään seurakunnassa. Nuoren surut ja huolet kuullaan ja otetaan vakavasti.
Resurssit	Seurakuntapastorin työajasta 20 %. Muut resurssit: yhteistyö kunnan nuorisotoimen, koulun ja järjestöjen kanssa.
Tavoitteet 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nuoren kristityn identiteetti vahvistuu. Usko Kolmiyhteiseen Jumalaan ja yhteys kotiseurakuntaan ovat hänelle tärkeitä. 2. Nuori saa toteuttaa itseään omassa kotiseurakunnassaan. Hänen ideoitaan ja mielenkiintoaan kuunnellaan ja kunnioitetaan. 3. Seurakunnan työntekijät kohtaavat nuoria siellä, missä he luonnollisesti ovat, kuten koulussa ja kunnan nuorisotalolla. 4. Tarvittaessa annetaan kriisiapua nuorille.
Toiminta 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kevätkaudella 2019 jatketaan nykyinen isoskoulutus loppuun asti. Syksyllä 2019 aloitetaan yhteinen isoskoulutus Sulkavan seurakunnan kanssa. Yhteisessä isoskoulutuksessa on mahdollista järjestää esim. isoskoulutusleirejä tai nuorten leirejä. 2. Koulun välituntitoiminta (Seurisvälkkä) kerran kuukaudessa lukukausien aikana. Seurisvälkällä seurakunnan työntekijät ”jalkautuvat” viettämään aikaa lasten ja nuorten kanssa jutellen, pelaillen ja leikkien. 3. Yhteistyö muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. 4. Pastorin päivystys nuorisotalolla kerran kuussa. 5. Aamunavaus 2-9-luokkalaisten kerran kuukaudessa. 6. Koulukirkot. 7. Yhteys nuoriin sosiaalisen median kautta. 8. Kemmakkakirkko sataman kemmakkateltassa.
Painopisteet 2020-2021	”Jalkautuva” nuorisotyö. Yhteistyö Sulkavan seurakunnan kanssa.

Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos
	Tuotot	536,88	50	350	600,0
	Kulut	-4 357,18	-9 986	-13 357	33,8
	Kate	-3 820,30	-9 936	-13 007	30,9

241 DIAKONIATYÖ					
Sisältö	Diakoniatyö on asiakkaiden ja asiakasryhmien kohtaamista vastaanotolla, kotikäynneillä ja ryhmissä. Diakoniatyössä ihmistä on mahdollista auttaa kokonaisvaltaisesti; aineellisesti, henkisesti ja hengellisesti.				
Toiminta-ajatus	Seurakunnan ydinsanomien välittäminen niille, jotka ovat heikoimmassa asemassa. Etsitään hädän ääripäitä Puumalassa. Diakonia on läsnä arjessa ja juhlassa vahvistaen ihmisten omanarvontuntoa ja muistuttaen toivosta.				
Resurssit	Diakoniatyön viranhaltijan työajasta 80 % sekä vapaaehtoiset				
Tavoitteet 2019	<ul style="list-style-type: none"> - kohdentaa henkinen, hengellinen ja aineellinen tuki siten, että kohdattujen ihmisten itsetunto vahvistuu ja että he ottavat vastuun omasta elämästään, sielunhoito - vapaaehtoistyöntekijöiden hengellisen elämän hoitaminen ja uusien innostaminen ja vapaaehtoisten kortiston ajan tasalla pitäminen - liikkuvan seurakunnan hengessä innostetaan diakoniatyön asiakkaita ja asiakasryhmiä liikkumaan. 				
Toiminta 2019	<ul style="list-style-type: none"> - kohdataan ihmisiä vastaanotolla kerran viikossa ja kotikäynneillä tarpeen mukaan ja pyydettyinä - järjestetään erilaista ryhmätoimintaa <ul style="list-style-type: none"> - surupiiri - kahvi-toiminta - mielenterveyskuntoutujien ryhmä - tehdään yhteistyötä kunnan eri sektoreiden ja seurakunnan työalojen kanssa - vierailut päivätoiminnassa ja palvelukeskuksessa, hartaushetket ja sokeripalapäivä. - järjestetään sukupolvimessu Mikkelinpäivänä - rakennetaan ja vahvistetaan yhteyttä aamupalatoiminnan ja yksinäisten jouluaterian kautta - järjestetään vanhusten leiripäivä, MT-ryhmän ja kehitysvammaisten leiripäivä - järjestetään diakoniaretki - syntymäpäivämuistamiset <ul style="list-style-type: none"> - kirkkoherranvirastosta lähetetään kirje 70-, 75-, 80-, 85-, 90- ja yli 90-vuotiaille - 70- 75- ja 80-vuotiaille järjestetään yhteinen syntymäpäiväjuhla syksyllä 85-, 90-, ja yli 90-vuotiaiden luona vierailevat diakoniapiirihenkilöt - vapaaehtoisiin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> - mahdollistetaan osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia - innostaminen – niin vanhat kuin uudet - tuetaan diakoniapiirihenkilöitä kotikäyntityössä (syntymäpäiväkäynnit) - tuetaan tarjoamalla erityisesti retriittiin osallistumista - osallistutaan rovastikunnalliseen yhteistyöhön, kehitysvammaiset - osallistutaan diakoniarahaston kautta kriisissä olevien auttamiseen ja kartutetaan rahastoa hyväntekeväisyssystempauksella - osallistutaan paikkakunnan moniammatilliseen kriisityöhön 				
Painopisteet 2020-21	<ul style="list-style-type: none"> - vapaaehtoisten sitouttaminen – innostaminen ja hengellisen elämän hoitaminen - ihmisten kohtaaminen – aamupalatoiminnan kävijät ja surevat 				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	2 892,13	1 800	1 700	-5,6
	Kulut	-56 846,81	-57 414	-54 919	-4,3
	Kate	-53 954,68	-55 614	-53 219	-4,3

255 SIELUNHOITO					
Sisältö	Tarjota keskustelumahdollisuus henkisessä ja hengellisessä tuen tarpeessa oleville.				
Resurssit	10 % kirkkoherran työajasta, diakoni ja seurakuntapastori.				
Tavoitteet 2019	Muistuttaa seurakuntalaisia sielunhoidon mahdollisuudesta ja ripistä sekä tehdä yhteistyötä kunnan hoitohenkilöstön kanssa.				
Toiminta 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kriisissä olevat ihmiset otetaan vastaan ja ohjataan pappien ja diakonin keskusteluun. 2. Kirkollisten toimitusten edellä ja jälkeen varataan riittävästi aikaa sielunhoitoon elämän taitekohdissa. 3. Osallistutaan ”Pahan päivän varalle”-kriisiryhmän toimintaan. 4. Tarjotaan tilat ja tarjoilu sekä työnohjausta vapaaehtoisten saattohoitajien ryhmän koulutuksiin. 				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-3 331,36	-7 277	-6 909	-5,1
	Kate	-3 331,36	-7 277	-6 909	-5,1

260 LÄHETYSTYÖ	
Sisältö	Lähetystyö on vuoropuhelua, joka muistuttaa, ettei Puumalan seurakunta ole maailmassa yksin vaan se on osa kristillistä kirkkoa. Lähetys levittäytyy kaikkiin työaloihin ja kannustaa seurakuntaa olemaan ulospäin suuntautunut ja kiinnostunut yhteiskunnan ajankohtaisista ilmiöistä paikallisesti ja maailmanlaajuisesti. Lähetys kannustaa jokaista seurakuntalaista työhön Jumalan valtakunnan edistämiseksi. Piirien lisäksi tarvitaan markkinointia, joka kutsuu kaikenikäisiä kiinnostumaan missiosta. Kirkon lähetystyöstä kohti lähetysten kirkkoa.
Toiminta-ajatus	Puumalan seurakunta on omalla paikallaan kutsuttu kohtaamaan ihmisiä ja viemään dialogin ja julistamisen avulla eteenpäin sanomaa Jeesuksesta.
Resurssit	Diakonian viranhaltijan työstä 10 %. Pyritään saamaan lisäresurssia vapaaehtoisista myös sihteerin tehtäviin. Suomen Lähetysseuran yhdyshenkilö, lähetyspiirivastaavat ja muut vapaaehtoiset.
Tavoitteet 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lähetys nivoutuu kaikkien työalojen kautta koko Puumalan seurakunnan perus-olemuksiksi. Kristillinen kirkko avautuu sisäpiiristä ulospäin niin paikallisesti Puumalassa kuin globaalisti koko maailmassa. 2. Suomen Lähetysseuran sekä Kansanlähetysten nimikkolähetysten ja -kohteiden työn tukeminen – esirukous ja varainhankinta 3. Toivoa naisille toiminnan tukeminen
Toiminta 2019	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja pidetään esillä lähetysten ajankohtaisia asioita kuudessa lähetyspiirissä. Lisäksi Kansanlähetysten lähetyspiiri kokoontuu kerran kuussa ja Sansan Toivoa naisille -piiri noin kolmen viikon välein. • Osallistutaan lähetysjuhille sekä hiippakunnallisiin ja rovastikunnallisiin tapahtumiin, kuten lähetysväen virkistyspäivään ja lähetysseminaariin • Lähetysten vapaaehtoisten saunailta Särkirannassa • Pidetään lähetystyötä esillä tapahtumissa esim. Kauneimmissa joululauluissa. • Järjestetään varainkeruutempauksia: vapputapahtuma, myyjäisiä ja kahvituksia sekä lähetyspyhä ja adventtilounas • Kirkkoherra toimii hiippakunnan edustajana Suomen Lähetysseuran hallituksessa.
Painopisteet 2020-2021	Lähetyspiirivastaavien ja muiden lähetysten vapaaehtoisten tukeminen ja uusien etsiminen, mahdollistaa heidän työnsä, antaa tietoa lähetystyöstä ja auttaa heitä jaksamaan tehtävässään. Lähetystietoisuuden yleinen lisääminen Puumalan seurakunnassa, erityisesti lasten, nuorten ja työikäisten parissa.

Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	1 780,00	3 000	2 500	-16,7
	Kulut	-14 919,68	-21 341	-21 090	-1,2
	Kate	-13 139,68	-18 341	-18 590	1,4

270 KANSAINVÄLINEN DIAKONIA JA MUU KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Sisältö	Kansainvälisen diakonian näkyvä muoto on seurakunnassa vuosittain toteutettava yhteisvastuukeräys.				
Toiminta-ajatus	Kirkon Ulkomaanapu muuttaa maailmaa tekemällä tekoja ihmisarvon puolesta				
Resurssit	Vapaaehtoinen yhteisvastuukeräyspäällikkö, diakonin työajasta 5 %, muut vapaaehtoiset				
Tavoitteet 2019	Lähimmäisen vastuuseen kasvattaminen ja Yhteisvastuukeräyksen toteuttaminen.				
Toiminta 2019	<ul style="list-style-type: none"> - Pidetään KUA:n esitteitä ja materiaalia näkyvillä seurakunnan tilaisuuksissa - Yhteisvastuukeräys <ul style="list-style-type: none"> - avaussunnuntaina lounas ja keräysaiheen esittely - listakerääjät - myyntituotteita esillä myyjäisissä ja tapahtumissa - hiippakunnalliseen starttipäivään osallistuminen - Kirkon Ulkomaanavulle ja Merimieskirkolle avustus - muut tempaukset ja konsertti 				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	842,64	500	500	0,0
	Kulut	-4 793,25	-7 569	-6 395	-15,5
	Kate	-3 950,61	-7 069	-5 895	-16,6

290 MUU SEURAKUNTATYÖ

Sisältö	Sellainen seurakuntatyö, jota ei voida luontevasti sijoittaa muihin tehtäväalueisiin.				
Resurssit	5 % kirkkoherran työajasta.				
Tavoitteet 2019	Järjestää eri-ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa eläville ihmisille luontevia kokouksia, joissa toteutuu seurakunnan yhteys ja hoitavuus. Kirkko on avoinna hiljentyä varten tiekirkkona koko kesän.				
Toiminta 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Puumalaan muuttavien huomioon ottaminen. 2. Järjestetään vapaa-ajan asukkaille kirkkopyhä heinäkuussa. 3. Osallistutaan valtakunnalliseen tiekirkkoverkoston ja pidetään kirkkoa avoinna tiekirkkona 1.6.-31.8. klo 9:00-16:00. 4. Naistenpäivä Marianpäivänä Toivoa naisille -piirin johdolla. 5. Järjestetään erähenkinen tapahtuma Särkirantaan. 6. Kimppakävely 2krt/kk yhteistyössä muiden toimijoiden (Kunta ja Kunnon Puumala-hanke) kanssa Liikkuvan seurakunnan hengessä. 				
Painopisteet 2020 - 2021	Seurakunta näyttäytyy matalan kynnyksen yhteisönä ja erityisesti vapaaehtoistensa innostuneen toiminnan kautta. Liikkuva seurakunta -teema nousee esiin seurakuntalaisten aktivoimisena mm. kimppakävelyitä järjestämällä. Aktivoidaan työikäisiä, jotka eivät ole löytäneet tietään messuihin, mutta haluavat kuulua kirkkoon.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	740,60	1 500	1 500	0,0
	Kulut	-8 612,66	-8 540	-7 354	-13,9
	Kate	-7 872,06	-7 040	-5 854	-16,8

HAUTAUSTOIMI

Pääluokkaan sisältyvät tehtäväalueet

403 HAUTAUSMAAKIINTEISTÖT

404 VARSINAINEN HAUTAUSTOIMI

405 HAUTAINHOITOSOPIMUKSET

Hautaus-toimen talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020 - 2021:

HAUTAUSTOIMI	Tilinp.	Ed.budj	Budj.	TS2	TS3
	2017	2018	2019	2020	2021
TOIMINTATUOTOT	20 898,10	57 000,00	59 300	59 300	59 300
TOIMINTAKULUT	-74 522,96	-120 091,00	-122 658	-122 658	-122 658
TOIMINTAKATE	-53 532,86	-63 091,00	-63 358	-63 358	-63 358

403 HAUTAUSMAAKIINTEISTÖT					
Kiinteistöt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vanha ja Uusi hautausmaa. 2. Honkaharjun hautausmaa. 3. Lamminniemen hautausmaa. 4. Hautausmaan huoltorakennus, jossa on lämmin ja kylmä halli, yleisö-WC:t ja henkilökunnan sosiaaliset tilat. Huoltorakennusta käytetään seurakunnan kiinteistöhuoltokoneiden säilytykseen ja korjaukseen sekä hautausmaiden työntekijöiden tukikohtana. 				
Toiminta-ajatus	Hoitaa seurakunnan hautausmaakiinteistöt ja välineistöt hyvin ja pitää ne asianmukaisessa kunnossa.				
Resurssit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seurakuntamestari 10 % työajasta, kesätyöntekijät 2. Hautausmaan kesätyöntekijät kolme henkilöä touko-syyskuussa, yksi henkilö touko-elokuussa ja kaksi nurmikonleikkaajaa kesä-heinäkuussa. Osa-aikainen siivooja-vahtimestari kokoaikaisena touko-lokakuussa 3. Kiinteistötraktorit kaksi kappaletta varusteineen. 				
Tavoitteet 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pidetään hautausmaat ja istutukset hyvässä kunnossa. 2. Pidetään seurakunnan koneet ja laitteet asianmukaisessa kunnossa. 				
Toiminta 2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirkkoneuvosto tekee vuosittain katselmuksen, jossa päätetään tarvittavista toimenpiteistä. 2. Syksyllä järjestetään Vanhan hautausmaan ja keväällä Uuden hautausmaan harvointitalkoot. 3. Huolletaan ja korjataan seurakunnan työkoneita tarpeen mukaan. 4. Kaadetaan lehtipuita ja istutetaan tarvittaessa havupuita. 				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	92,00	100	100	0,0
	Kulut	-56 534,82	-64 235	-64 636	0,6
	Kate	-56 442,82	-64 135	-64 536	0,6

404 VARSINAINEN HAUTAUSTOIMI					
Resurssit	<ol style="list-style-type: none"> 1. 30 % seurakuntamestarin työajasta. 2. 5 % toimistosihteerin työajasta. 				
Tavoitteet 2019	<p>Hoidetaan hautaamiseen liittyvät tehtävät. Vanhojen hautatietojen siirtoa Status-ohjelmaan jatketaan. Hautakirjanpito. Hautauslaskutus.</p>				
Toiminta 2019	Hoidetaan hautaamiseen liittyvät tehtävät arvokkaasti ja taloudellisesti.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	20 898,10	18 000	18 000	0,0
	Kulut	-17 988,14	-16 956	-16 822	-0,8
	Kate	2 909,96	1 044	1 178	12,8

405 HAUTAINHOITOSOPIMUKSET	
Resurssit	Taluspäällikkö, seurakuntamestari sekä hautausmaan kesätyöntekijät.
Tavoitteet 2019	Hoidetaan kaikki pitkäaikaiset sopimus- ja kesähoitosopimushaudat kustannustehokkaasti ja asiakkaiden tilausten mukaisesti.

Toiminta 2019	<ul style="list-style-type: none"> • Hautainhoitorahaston toiminta on osa seurakunnan toimintaa ja hoidetaan kustannusseuranta seurakunnan kirjanpidossa. • Laitetaan keväällä kesähoitosopimuksista ja päättyvistä pitkäaikaissopimuksista asiakkaille tarjouskirjeet • Tehdään tarvittavat kukka- ja tarviketilaukset. • Tehdään hoitohautojen penkit kuntoon • Istutetaan haudoille sovitut kukat • Hoidetaan haudat sopimusten mukaisesti • Syksyllä otetaan kukat pois ja siistitään haudat 				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	38 942,31	38 900	41 200	5,9
	Kulut	-41 513,63	-38 900	-41 200	5,9
	Kate	-2 571,32	0	0	0,0

KIINTEISTÖTOIMI

Pääluokkaan sisältyvät tehtäväalueet

501 KIINTEISTÖHALLINTO

502 KIRKOT

503 KELLOTAPULI

505 KAPPELIT JA MUUT KIRKKORAKENNUKSET

506 SEURAKUNTATALOT

508 LEIRI- JA KURSSIKESKUKSET

509 MUUT RAKENNUKSET

510 MAA- JA METSÄTILAT

Kiinteistötoimen talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020 - 2021:

KIINTEISTÖTOIMI	Tilinp.	Ed.budj	Budj.	TS2	TS3
	2017	2018	2019	2020	2021
TOIMINTATUOTOT	250 456,54	355 500,00	364 000	364 000	364 000
TOIMINTAKULUT	-246 828,74	-249 457,00	-254 411	-254 411	-254 411
TOIMINTAKATE	-3 627,80	106 043,00	-109 589	-109 589	-109 589

501 KIINTEISTÖHALLINTO					
Resurssit	5 % talouspäällikön ja 5 % seurakuntamestarin työajasta.				
Tavoitteet 2019	1. Tehdään kiinteistöjen kustannustenjakoa suositusten mukaisesti. 2. Pidetään turvallisuus- ja muut suunnitelmat ajan tasalla.				
Toiminta 2019	1. Kustannuslaskenta suoritetaan suositusten mukaisesti. 2. Kiinteistöjen isännöinti.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	63,39			
	Kulut	-8 547,74	-14 535	-13 246	-8,9
	Kate	-8 484,35	-14 535	-13 246	-8,9

502 KIRKOT					
KIRKKO					
Kiinteistö	Puumalan kirkko on seurakunnan "koti" ja keskeinen kokoontumispaikka, jossa toimitetaan jumalanpalvelukset ja kirkollisia toimituksia sekä pidetään konsertteja. Paikkakunnan merkittävin matkailunähtävyys.				
Henkilökunta	30 % seurakuntamestarin ja 10 % siivooja-vahtimestarin työajasta.				
Tavoitteet 2019	1. Vahvistaa kirkon roolia hiljentymisen paikkana. 2. Pidetään kiinteistöt hyvässä käyttökunnossa. 3. Järjestetään opastusta tiekirkkoon kesän vilkkaimpana aikana. 4. Vähennetään lämmitys- ja vahtimestarikuluja järjestämällä tammi-helmikuussa jumalanpalvelukset seurakuntakodilla. 5. Valmistellaan ja suunnitellaan kirkon lämmityksen muuttamista kaukolämmöstä maalämpöön. 6. Kirkon katto maalataan, mikäli suunnitellut maakaupat toteutuvat ja saadaan rahoitus kuntoon.				
Toiminta 2019	Pidetään kirkko siistissä kunnossa. Pesetetään ja kunnostetaan vihkiröijyn kannatusneuleet Jyväskylän tekstiilien konservointilaitoksessa. Ehtoolliskannun – ja maljan kultauksen uusiminen Tutkitaan videointimahdollisuus jumalanpalveluksista.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	541,94	1 000	1 000	0,0
	Kulut	-75 280,08	-78 588	-77 221	-1,7
	Kate	-74 738,14	-77 588	-76 221	-1,8

503 KELLOTAPULI					
Kiinteistö	Kirkon vieressä kellotapuli, joka toimii myös vanhan hautausmaan varastona ja vainajien varasäilytystilana (kylmiöt).				
Henkilökunta	Seurakuntamestari				
Tavoitteet 2019	- Pidetään kiinteistöt hyvässä käyttökunnossa.				
Toiminta 2019					
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-15 635,81	0		
	Kate	-15 635,81	0		
	Poistot	-841,75	-850	-850	0,0
	Tulos	-16 477,56	-850	-850	0,0

505 KAPPELIT JA MUUT KIRKKORAKENNUKSET					
Kiinteistö	Lamminniemen kappelissa pidetään hartaustilaisuuksia sekä siunaustilaisuuksia. Kesäisin kappeli toimii myös konserttipaikkana.				
Henkilökunta	Osa-aikainen talonmies-suntio.				
Tavoitteet 2019	- Pidetään kiinteistöt hyvässä käyttökunnossa.				
Toiminta 2019	- Keväällä hautojen hoitopäivä tarvittaessa.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	80,64			
	Kulut	-7 949,87	-9 365	-8 272	-11,7
	Kate	-7 869,23	-9 365	-8 272	-11,7

506 SEURAKUNTATALOT					
Kiinteistö	1950-luvulla rakennettu seurakuntakoti, jossa alkuaan on ollut juhla- kokous- ja keittiötilat, kellarikerroksessa kaksi kerhohuonetta ja varastotiloja, ja asuntosiivessä kolme asuntoa. Peruskorjattu ja laajennettu 1979 - 80, jolloin rakennettiin uusi toimistosiipi ja asunnot muutettiin toimistoiksi ja päiväkerhotiloiksi. Vuosina 2002-2003 peruskorjattu, mm. katto, keittiö, ilmastointi ja ikkunat uusittu. Toimistosiiven ilmastointi uusittu 2012, myös toimistojen viilennys. Lukitusjärjestelmä uusittu 2012. Kaikki seurakunnan lukot on Iloq-järjestelmässä.				
Resurssit	1. 30 % seurakuntamestarin ja 40 % siivooja-vahtimestarin työajasta. 2. Osa-aikainen siivooja-vahtimestari.				
Tavoitteet 2019	Pitää rakennus ja laitteet hyvässä kunnossa. Huolehtia tilojen viihtyisyydestä ja toiminnallisuudesta. Järjestetään jumalanpalvelukset loppiaisesta helmikuun loppuun seurakuntakodissa.				
Toiminta 2019	Tehdään tarvittavat korjaus ja huoltotoimenpiteet. Hankitaan takapihalle valvontakamera				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	4 944,43	7 000	5 000	-28,6
	Kulut	-68 860,69	-64 362	-63 505	-1,3
	Kate	-63 916,26	-57 362	-58 505	2,0

508 LEIRI JA KURSSIKESKUKSET, SÄRKIRANTA					
Kiinteistö	Kiinteistössä takkatupa, rantasauna ja kirkkoherran pappilan pihapiiristä majoitusrakennukseksi siirretty aitta. Käytetään vanhusten ja erilaisten yhdistysten leiri- ja kokoontumispaikkana etenkin kesäisin. Uusi sauna-kokoontumisrakennus valmistui toukokuussa 2012. Tiloja vuokrataan seurakuntalaisille ja myös ulkopuolisille tarvitsijoille.				
Tavoitteet 2019	Lisätään Särkirannan käyttöä erilaisten tapahtumien pitopaikkana.				
Toiminta 2019	1. Markkinoidaan ja vuokrataan eri tapahtumien pitopaikaksi. 2. Uuden sauna-kokoontumisrakennuksen käytön lisääminen myös omiin tarkoituksiin. 3. Tehdään tarvittavat huolto- ja korjaustoimenpiteet				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	5 233,84	6 000	6 500	8,3
	Kulut	-15 191,27	-15 965	-18 487	15,8
	Kate	-9 957,43	-9 965	-11 987	20,3

509 MUUT RAKENNUKSET					
Kiinteistö	1. Hakosaaren väliselle kannakselle 1950 - 1960 luvulla metsätyömiesten majoitus-tilaksi siirretty Rantapappilan liha-aitta, ns. Sopalán kámppä.				
Tavoitteet 2019	1. Pidetään Sopalán kámpän rakennukset käyttökuunnossa.				
Toiminta 2019	Vuokrataan henkilökuunnalle kámppää virkistyskäyttöön. Järjestetään tarvittaessa puuntekotalkoot ja pienten ryhmien retkiä.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot				
	Kulut	-29,66	-130	-130	0,0
	Kate	-29,66	-130	-130	0,0

510 MAA JA METSÄTILAT					
Kiinteistöt	Seurakuunnalla on n. 1733 ha maata, josta metsämaata 1591 ha. Erillisiä kiinteistöjä on yhteensä 31 kpl, joista pienimmät ovat n. 1 ha hautausmaa-alueet ja suurin Papinniemi tila Viljakansaarella 665 ha. Uusi Metsätaloussuunnitelma vuosille 2019-2028.				
Tavoitteet 2019	Metsiä hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti ja suunnitelmaa pidetään ajan tasalla Metsä-Savon MHY:n tietojärjestelmässä. Toteutetaan kuunnan kanssa maa-alueiden kauppa Kanttorilan rannan alueella.				
Toiminta 2019	1. Suoritetaan uuden suunnitelman mukaiset hakkuut ja tehdään hoitotyöt suunnitelman mukaisesti. Metsänhoitotyöt tehdään uuden metsätaloussuunnitelman mukaisesti. 2. Talouspäällikkö hallinnoi ja valvoo toimintaa.				
Talousarvio 2019		Tilinp. 2017	Ta 2018	Ta 2019	Muutos %
	Tuotot	239 592,30	341 500	351 500	2,9
	Kulut	-55 333,62	-66 512	-73 550	10,6
	Kate	184 258,68	274 988	277 950	1,1

TULOSLASKELMAOSA

PUUMALAN SEURAKUNTA								
TULOSLASKELMA 2017-2021								
	Tilinp	Bud.	Bud.	Muutos	TS	Muutos	TS	Muutos
	2017	2018	2019	% ed.v	2020	% ed.v	2021	% ed.v
TOIMINTATUOTOT								
<i>Myyntituotot</i>	954	500	500					
<i>Maksutuotot</i>	48 368	92 550	94 170	1,8	93 000	-1,2	93 000	0,0
<i>Vuokratuotot</i>	22 024	25 500	24 000	-5,9	24 800	3,3	25 000	0,8
<i>Metsätalouden tuotot</i>	228 370	300 000	300 000	0,0	300 000	0,0	300 000	0,0
<i>Kolehdit, keräykset, lahj.varat</i>	4 134							
<i>Tuet ja avustukset</i>	2 423	2 000	2 000	0,0	2 000	0,0	2 000	0,0
<i>Muut toimintatuotot</i>	4 057	34 450	43 450	26,1	5 000	-88,5	5 500	10,0
TOIMINTATUOTOT	310 330	455 000	464 120	2,0	424 800	-8,5	425 500	0,2
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-318 333	-326 200	-329 595	1,0	-330 000	0,1	-330 000	0,0
Henkilösivukulut	-79 543	-76 063	-77 354	1,7	-76 100	-1,6	-76 800	0,9
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-6 215							
Henkilöstökulut	-404 091	-402 263	-406 949	1,2	-406 100	-0,2	-406 800	0,2
<i>Palvelujen ostot</i>	-237 297	-276 190	-282 543	2,3	-270 000	-4,4	-270 000	0,0
<i>Vuokrat</i>	-2 880	-2 100	-2 900	38,1	-3 000	3,4	-3 000	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Ostot tilikauden aikana	-104 349	-135 417	-132 321	-2,3	-130 000	-1,8	-130 000	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-104 349	-135 417	-132 321	-2,3	-130 000	-1,8	-130 000	0,0
<i>Annetut avustukset</i>	-19 252	-16 000	-14 200	-11,3	-16 000	12,7	-16 000	0,0
<i>Muut toimintakulut</i>	-37 228	-35 750	-35 750	0,0	-35 000	-2,1	-35 000	0,0
TOIMINTAKULUT	-805 097	-867 720	-874 663	0,8	-860 100	-1,7	-860 800	0,1
TOIMINTAKATE	-494 767	-412 720	-410 543	-0,5	-435 300	6,0	-435 300	0,0
VEROTULOT								
VEROTUSKULUT	-6 246	-6 300	-5 600	-11,1	-5 000	-10,7	-5 000	0,0
KESKUSRAHASTOMAKSUT	-34 374	-36 500	-35 203	-3,6	-35 000	-0,6	-35 000	0,0
TOIMINTA-AVUSTUKSET	4 730	15 000	25 000	66,7	25 000	0,0	25 000	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT								
Korkotuotot	1 171	2 000	2 000	0,0	2000	0,0	2000	0,0
Korkokulut	-3 270	-4 000	-3 000	-25,0	-2 000	-33,3	-2 000	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-2 099	-2 000	-1 000	-50,0	0	-100,0	0	
VUOSIKATE	-63 687	55 915	54 704	-2,2	49 700	-9,1	49 700	0,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET								
Suunnitelman mukaiset poistot	-60 804	-61 370	-61 320	-0,1	-60 000	-2,2	-60 000	0,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-60 804	-61 370	-61 320	-0,1	-60 000	-2,2	-60 000	0,0
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT								
Satunnaiset tuotot					0		0	
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	0	0	0		0		0	
TILIKAUDEN TULOS	-124 492	-5 455	-6 616	21,3	-10 300	55,7	-10 300	0,0
POISTOERON LISÄYS (-)/VÄHENNYS (+)	10 333	10 300	10 300	0,0	10 300	0,0	10 300	
VARAUSTEN LISÄYS(-)/VÄHENNYS(+)								
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-114 158	4 845	3 684	-24,0	0	-100,0	0	
Veroprosentti	1,95	1,95	1,95		1,95	0,0	1,95	

INVESTOINTIOSA

Tonttien myyntituotot	250.000
Kirkon maalämmön suunnittelu	20.000
Kirkon katon maalaus	100.000
Ei muita investointeja	

RAHOITUSOSA

R a h o i t u s l a s k e l m a	Tilinp	Ed.Bud.	Budj.
	2017	2017	2018
Kassavirta/varsinainen toiminta ja inv.			
Tulorahoitus			
Vuosikate	-63 686	43 570	54 704
Satunnaiset erät		0	0
Tulorahoituksen korjauserät		30 000	43 450
Tulorahoitus	-63 686	73 570	98 154
Investoinnit			
Pysyvien vastaavien myyntitulot	0		
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-63 686	73 570	98 154
Lainakannan muutokset			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	33 859	73 570	98 154
Muut maksuvalmieuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 710		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	1 409		
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	21 699		
Rahoitustoiminnan rahavirta	59 677	73 570	98 154
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-4 009		
Rahavarojen muutos	-4 009		

Talousarvion raporttiosassa:

1. Talousarvioraportti, ulkoiset menot
2. Talousarvioraportti pääluokittain, ulkoiset menot
3. Talousarvioraportti pääluokittain, sisäiset ja ulkoiset menot
4. Talousarvioraportti tehtäväalueittain ulkoiset menot

	Edellinen TP 2017	Kuluvan vuoden TA 2018	TA 2019
▼ Toimintatuotot	-310.330,74	-455.000,00	-464.120,00
• Myyntituotot	-954,88	-500,00	-500,00
• Maksutuotot	-48.368,15	-92.550,00	-94.170,00
• Vuokratuotot	-22.023,57	-25.500,00	-24.000,00
• Metsätalouden tuotot	-228.369,58	-300.000,00	-300.000,00
• Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-4.134,31		
• Tuet ja avustukset	-2.423,06	-2.000,00	-2.000,00
• Muut toimintatuotot	-4.057,19	-34.450,00	-43.450,00
▼ Toimintakulut	805.096,57	867.720,00	874.663,00
▼ Henkilöstökulut	404.090,74	402.263,00	406.949,00
• Palkat ja palkkiot	318.333,16	326.200,00	329.595,00
• Henkilösivukulut	79.542,60	76.063,00	77.354,00
• Henkilöstökulujen oikaisuerät	6.214,98		
• Palvelujen ostot	237.297,11	276.190,00	282.543,00
• Vuokratulut	2.880,49	2.100,00	2.900,00
▼ Aineet ja tarvikkeet	104.348,71	135.417,00	132.321,00
• Ostot tilikauden aikana	104.348,71	135.417,00	132.321,00
• Annetut avustukset	19.251,94	16.000,00	14.200,00
• Muut toimintakulut	37.227,58	35.750,00	35.750,00
• TOIMINTAKATE	494.765,83	412.720,00	410.543,00
• Verotulot ja valtionrahoitus	-469.068,19	-498.435,00	-482.050,00
• Verotuskulut	6.245,74	6.300,00	5.600,00
• Keskusrahastomaksut	34.374,00	36.500,00	35.203,00
• Toimita-avustukset	-4.729,81	-15.000,00	-25.000,00
▼ Rahoitustuotot ja -kulut	2.098,72	2.000,00	1.000,00
• Korkotuotot	-1.171,18	-2.000,00	-2.000,00
• Korkokulut	3.269,90	4.000,00	3.000,00
• VUOSIKATE	63.686,29	-55.915,00	-54.704,00
▼ Poistot ja arvonalentumiset	60.804,26	61.370,00	61.320,00
• Suunnitelman mukaiset poistot	60.804,26	61.370,00	61.320,00
▼ Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00		
• Tuotot	-38.942,31		
• Kulut	41.513,93		
• Siirrot rahastosta/rahastoon	-2.571,62		
• TILIKAUDEN TULOS	124.490,55	5.455,00	6.616,00
• Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-10.333,33	-10.300,00	-10.300,00
• Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	114.157,22	-4.845,00	-3.684,00